

montaurà

Nº 32 Tardor 1995

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

"OLIVERA DE MANCOR", dibuix del artista Llorenç Mir Amengual.

TEMPERATURES I PLUGES A MANCOR DE LA VALL

A N Y 1995

TEMPERATURES (Graus Cent.)							PLUGES (Litres)	
MES	MITJANA MÍNIMA	MITJANA MÀXIMA	MÍNIMA DEL MES		MÀXIMA DEL MES		ANY 1995	Mitja dels Anys 1986 a 94
			DIA	°C.	DIA	°C.		
GENER	7.2	13.0	4	3	25	20	74	102
FEBRER	9.5	16.8	4	6	15	21	27	67
MARÇ	8.3	15.4	17	6	25	21	29	38
ABRIL	10.6	20.2	1	7	19	24	27	76
MAIG	14.5	25.1	14	10	9	30	12	51
JUNY	17.5	27.0	2	14	29	32	28	25
JULIOL	21.8	32.0	5	18	20	35	23	12
AGOST	21.6	30.6	22	19	2	34	57	20
SETEMBRE	15.7	25.3	6	11	3	31	105	92
OCTUBRE								107
NOVEMBRE								94
DESEMBRE								74
Total litres							382	800

Miquel Saurina i Vallori

SUMARI

- Portada OLIVERA DE MANCOR, dibuix del artista Llorenç Mir i Amengual.
- Pàg. 2 TEMPERATURES I PLUGES A MANCOR. Miquel Saurina i Vallori.
- Pàg. 3 Tirant amb fona: COALICIÓ NACIONALISTA, SÍ. Miquel Julià i Prohens.
- Pàg. 4 CRÒNICA. Gabriel Fiol i Mateu.
- Pàg. 7 L'ESCOLA.
- Pàg. 8 AJUNTAMENT DE MANCOR. Margalida Pocoví i Sampol.
- Pàg. 11 ENHORABONA!, SR. BIEL POCOVÍ. En Pep Ferrà.
- Pàg. 12 BÚSTIA. "Per favor, un poc de respecte".
- Pàg. 12 SIGNAT J. (2).
- Pàg. 14 EL CINEMA A MANCOR.
- Pàg. 17 TOPONÍMIA DOCUMENTADA (32). Gabriel Fiol i Mateu.
- Pàg. 18 Entrevista: GABRIEL SASTRE CELIÀ, de Can Massip. Jaume Gual i Mora.
- Pàg. 23 L'ESPLAI. El grup de monitors.
- Pàg. 25 ARA HA FET VINT ANYS...
- Pàg. 26 Ses Gloses d'En Tomeu Sinever: SETZE ANYS DE GESTIÓ MUNICIPAL.
- Pàg. 27 LA PÀGINA ECOLÒGICA. Margalida i Antonia
- Pàg. 29 INTERNET. enjoan&co@montaura.es
- Pàg. 30 L'ESGLÉSIA. Els rectors solidaris.
- Pàg. 31 Ses Gloses d'En Tomeu Sinever: ELS AMICS DE LA TERCERA EDAT.
- Pàg. 31 EL FUTBOL. Vicenç Moranta.
- Pàg. 34 Per llepar-se els dits: CUINA DE TARDOR.
- Pere Massutí i Esperança Ramis.
- ontraportada Imatges d'ahir: "AL CAMÍ DELS MISTERIS, LLUC" (Any 1931).
- Comentari d'En Biel de Son Nadal.

AJUNTAMENT DE MANCOR DEL VALL

VIERNES

NOCHE ALAS 9'30

S' DOMINGO

TARDE ALAS 2'15

montaura

Revista de Mancor de la Vall

- Redacció: Grup de Mancorins
- Maquetació: En Joan & Co.
- Fotografies: Gabriel Fiol i Magdalena Campaner
- Col.laboradors: Tots els qui vulguin
- EDICIÓ: COL.LECTIU MONTAURA
- Mestre M. Caballer, 2
- 07312 MANCOR DE LA VALL
- Telèfon i Fax: 504539
- E-mail: montaura@lliure.es !
- Dipòsit Legal: PM 3-1988
- IMPRESSIÓ: GRÁFICAS GOYA (LLOseta)

Les responsabilitats dels articles recauran només damunt de llurs autors.

TENIM UNA UVI DE 148.940.000 Km²

Barcelona (93) 304 61 00

BBV oficina 5734

cta. cte. n.º 748701

METGES SENSE FRONTERES

Tirant amb fona

Miquel Julià i Prohens

Escriptor

Coalició nacionalista, sí

Va passar no fa gaire, el dia 12 de setembre passat, quan 136 diputats del PSOE amb el seu «no» i 126 del PP amb el seu «ni-sí ni-no» rebutjaren i feren passar per ull en el Congrés dels Diputats la reforma i ampliació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, aprovada pel Parlament sense cap vot en contra l'any 1991. Va esser un rebuig en línia amb l'habitual procedir d'aquests partits d'impedir l'accés de la plena justícia i democràcia nacional dins l'Estat de les Autonomies, un rebuig que Mª Antònia Munar, Presidenta del Consell de Mallorca, denuncià amb ben poques paraules: «Aquests dos partits, PP i PSOE, sempre es posen d'acord per perjudicar la nostra Comunitat», ressaltant així, devora la contínua, perenne i total lluita i desqualificació mútua d'aquests partits, l'absoluta concordança en l'objectiu comú d'afavorir amb cops de centralisme l'intransigent «nacionalisme espanyol» i d'abatre o perjudicar, de resultes, moltes justes aspiracions de les autèntiques nacions que conformen l'Estat.

Conseqüentment roman prou evident que, per defensar l'Estatut i els drets d'aquest país a la Metròpoli, no ens valen aquests grans partits estatals i que ho hem d'aconseguir tot els propis ciutadans de les Illes a través de partits autòctons. Aquest poble nostre, avesat a defensar's sol i a treure pa d'una terra àrida i avara i oli de les mateixes roques, treballant-les de sol a sol, no pot seguir esperant el manà del cel de Madrid ni, càndidament, d'uns partits que arrelen aquí i estenen l'ombra i deixen caure els fruits per altres indrets. El que afetura sense espera aquest país nostre és una gran força nacional, integrada per tots els nacionalistes, per tal com ara per ara la força que s'oposa i ens impedeix d'esser qui som en llibertat és el centralisme protagonitzat pels esmentats partits estatals. És per això que el repte més gran i prioritari de tots els partits i militants nacionalistes i de tots els mallorquins, nadius o no, és aconseguir veus i força i vots propis dins l'Estat, per sostreure la nostra autonomia, hisenda i cultura de les ungles del centralisme i dels partits que l'impulsen i per fer realitat el «volem comandar a ca-*nostra*».

Així com els partits estatals, pel fet d'esser-ho, sempre actuen agermanats per uniformar l'Estat i alienar algunes nacions que l'integren, així també és forçat que els partits nacionalistes, talment com tots els punts d'una circumferència conflueixen en el centre, també coincideixin en l'objectiu comú, que és la defensa del fet nacional dins o enfront de l'Estat. Aquest punt de necessària sincronia és l'únic que cal posar al mig en una ineludible i propera coalició de tots els grups nacionalistes en les vinents eleccions generals, una coalició sense la qual no ens roman altre dilema ni alternativa que l'absència de nostra veu i de nostra raó dins la maror del Congrés estatal.

No és la meua intenció menysprear les accions dels mallorquins afiliats a partits estatals, quan rompen la disciplina de vot a favor de les Balears, anc que sigui per evitar que la cara els caigui d'empeguement davant el poble que els ha elegit i que representen; però ja és hora que reconeguem i que ells reconguin davant el poble que, per mor del seu propi partit que els trava, no roman gens clara sa voluntat de treballar des d'aquest partit per la recuperació i llibertat del país, pel fet que sovint no poden ni dir ni votar ni fer el que els ciutadans tenen dret a esperar d'ells.

Tanmateix alguns partits i molts individus espanyolistes seguiran sense voler entendre ni acceptar la pluralitat nacional de l'Estat i així seguiran opinant, per posar un exemple, que la nostra llengua no és espanyola i cal substituir-la i que, en paraules de Vicenç Villatoro, «Catalunya i les Balears no són Espanya, molt pitjor, són d'Espanya» i que conseqüentment en poden fer el que els plagui. D'aquí a pensar que tenen dret a colonitzar i a esclavitzar no hi ha gaire més que un pas.

Si és important la unió dels nacionalistes en les eleccions autonòmiques i en el govern i administració del nostre país, en les eleccions generals és de vida o mort, d'esser o no esser res. Aquesta unió de les forces autòctones, per contrarestar les estatals, és una lliçó que ja han après a altres nacionalitats, com a les Canàries, on s'han unit per fer-se valer i ho aconsegueixen. Jo crec que també ho han començat a entreveure alguns nacionalistes de les Balears, amb el «Pacte de Progrés» en el CIM; emperò ara resta que aprenguin la lliçó a les eleccions generals, superant el que calgui superar, UM, PSM-Nacionalistes de Mallorca, els Verds, els independentistes i els independents. És una lliçó que aprendrà fàcilment el nostre poble, en no veure divisions ni baralles, si li assenyalen un objectiu engrescador.

Aquí és on rau i així és com es fa palesa l'autenticitat d'un nacionalisme que, superant les fites del propi partit, es llança a l'aventura conjunta de reivindicar l'entitat i la identitat del país. Per als diputats dels partits estatals no són només els suposats interessos d'Estat els que prevaleixen, sinó també els del partit, sobretot els del partit central sobre els del partit sucursal, com ho demostra el rebuig de l'Estatut; els diputats nacionalistes en el Congrés o el Senat, en canvi, no podran representar ni defensar res més que la nació de les Illes Balears, en nom de tots els partits nacionalistes, com a diputats insubornables per pretesos interessos d'Estat, com a diputats únicament venals pel bé de Mallorca.

Tots els partits i ciutadans conscients estam emplaçats a fer realitat en les eleccions generals un desvetllament i reeixida col·lectiva en defensa de nostra mallorquinitat, seguint les consignes del nostre poeta: «Siau qui sou, mes no atiant vells odis..., lloant tot lo que és vostre... Siau qui sou, mes no us tanqueu ombrívols... sense horitzons». I en les properes eleccions només ens val aquest horitzó: entrar amb pas ferm i amb veu pròpia al Parlament espanyol.

CRÒNICA

El darrer dia del trimestre passat, dia 30 de juny, nasqué Francesc, fill de Maria Antònia Ferrer Martorell i de Miquel Ripoll Rayó. Felicitats.

JULIOL

El dia 7 actuà a l'església parroquial la coral de la Universitat de Saarbrücken, Alemanya. Interpretà cançons populars alemanyes, franceses, angleses i també mallorquines.

El dia 9 batiaren les germanes Maria i Aina, filles de Maria M. Moranta i d'Antoni Martorell. Foren padrins de la primera Joan Moranta i Catalina Sampol i de l'altra Josep Moranta i Antònia Sampol.

Acabam aquest mes, tant parc en notícies, amb dos naixements: el dia 16 es produí el d'Ester, filla de Margalida Darder i de Bartomeu Terrassa i el dia 27 el de Joan, fill de Catalina Muntaner Caldentey i de Joan Frontera Ripoll. A tots moltes felicitats.

AGOST

Tancàrem el passat mes de juliol amb naixements i començam l'agost en tres natalicis més: el dia 8 nasqué Caterina, filla de Francesca Verger Coll i de Nofre Alba Mateu. El dia 15 vingué al món una cosina de l'anterior, Antònia, filla de Joana Mª Alba Mateu i de Llorenç Martorell Seguí. I el tercer fou el de Miquel Àngel, nat el dia 23, fill de Magdalena Colom Amengual i de Miquel Àngel Roman Orcea. Moltes felicitats per a tots.

El dia 26 se celebrà una assemblea general extraordinària de socis de l'Associació d'Amics de la tercera Edat. El principal punt de l'ordre del dia era la renovació de la Junta Directiva. Com que no es presentà cap candidatura, des de l'inici de l'acte el nom de Gabriel Pocoví Pou era el que més sonava com a president. Davant els dubtes que tenia per acceptar el càrrec, cansat com estava de vint-i-quatre anys d'estar a la política municipal, es decidí fer un recés i mentrestant sopar, ja que els cent setanta socis con-

gregats estaven cansats de seure davant els plats buits. Després de posar-se bé de panxa, comptant amb el recolzament del batle Bernardí Coll Martorell, s'aprovà per unanimitat la nova Junta Directiva, quedant d'aquesta manera:

- President honorífic: Arnau Sastre Mora
- President: Gabriel Pocoví Pou
- Vicepresident 1r: Bernat Martorell Mateu
- Vicepresident 2n: Miquel Vallori Seguí
- Secretari: Jaume Grau Martorell
- Tresorer: Bernat Gual Fiol
- Vocal: Guillem Amengual Mateu
- " : Magdalena Rosselló Reynés
- " : Josep Martorell Fontanet
- " : Guillem Rotger Mateu
- " : Josep Campins Bibiloni
- " : Francesca Arrom Martorell
- " : Josep Amengual Reynés
- " : Lleonard Pocoví Serra
- " : Pere Amer Alorda
- " : Joan Vicens Pons
- " : Joan Reynés Seguí
- " : Joan Martorell Seguí
- " : George Giri
- " : Bernardí Coll Martorell

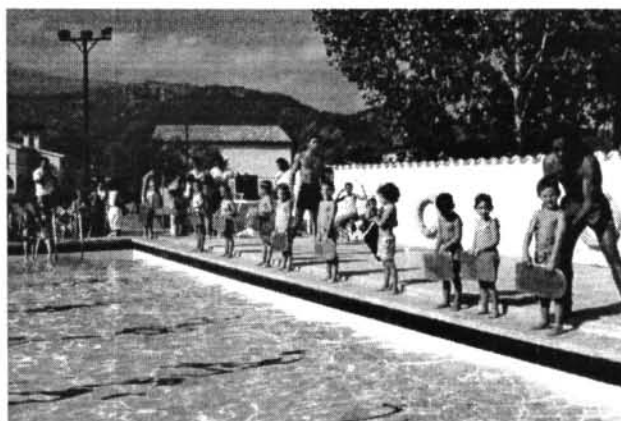
L'acte acabà amb un animat ball a la fresca en els jardins del casal de Cultura amb la música del DUO NILAS.

Si hem començat el mes amb la notícia de tres naixements, el tancam amb tres defuncions. El dia 29 morí Joan Martorell Mayol de ca'n Prim,

als 62 anys. El darrer dia del mes, dia 31, moriren madò Catalina Sampol Mateu, àlias Balaguera, de 85 anys i madò Maria Abraham Escalas de 87 anys, nada a Campos però feia molts d'anys que vivia a Mancor regentant la botiga de Can Coleta. Descansin en pau.

SETEMBRE

El dia 2 es clausurà el XI Curset municipal de natació celebrat al Poliesportiu Municipal. Després de vàries exhibicions de diversos estils de natació i del joc de waterpolo, foren entregats diplomes acreditatius als més de seixanta inscrits que superaren el nivell exigít pel professor Xavier Oliver.

El dia 3 batiaren el fill de Maria A. Ferrer i de Miquel Ripoll de nom Francesc. Foren els padrins Simó Ripoll i Joana March.

El dia 5 nasqué Guillem, fill primer del matrimoni format per Magdalena Martín Amer i Bernardí Mateu Moranta. Enhorabona.

El dia 16, molts de mancorins a les 7 h. i 20 m. del matí es veieren sorpresos per un curt, però fort, tremolor de les seves cases. S'ha parlat d'un petit seïsme o de l'impacte de dos avions que sobrepassaren la barrera del so, però no s'ha donat cap explicació oficial. Els que no tenen cap dubte de que quelcom va passar són els que es trobaren desperts o foren despertats pel fenomen.

El dissabte dia 16 s'acomiadà oficialment l'estiu amb la celebració de la Diada de Trui organitzada per l'Ajuntament i sopar a la fresca i ball per l'Associació d'Amics de la 3ª Edat. A la tarda es feren jocs pels nins a la plaça de l'Ajuntament i a la nit, al Poliesportiu concert de rock pels més joves amb el grup Reggae Lex Band que

durà fins que la claror anunciava el nou dia. Al Casal de Cultura, els de la tercera edat i amics, després de sopar, ballaren amb la música del conjunt Canyamel. La potència dels equips megafònics feia que per les finques i casetes del camp, sentissin la música melòdica des del Casal de Cultura i l'estrident cacofonia provinent del Poliesportiu. Guanyà, en intensitat i durada, la segona.

El dia 19 visità l'Ajuntament el president de la Comunitat Autònoma, Molt Honorable Sr. Cristòfol Soler, acompanyat pel Conseller d'Obres Públiques i Ordenació del Territori i Medi Ambient Honorable Sr. Bartomeu Reus i pel Conseller d'Agricultura i Pesca H. Sr. Marià Socias. A un

acte obert al públic, celebrat al saló de sessions de l'Ajuntament, el batle li exposà diversos assumptes relacionats amb la problemàtica local. Així com per exemple la necessitat de retribuir els pobles que són respectuosos amb l'entorn, perquè això els resta ingressos del I.B.I., responent el President que hi ha previst 96 ajudes a municipis de menys de mil habitants. Respecte a la conveniència de què els Ajuntaments tinguessin més competències per estar més aprop dels seus habitants, indicà que això encara era del govern central, per tant el balear no hi podia fer res per ara. Al suggeriment de dotar a Mancor d'un pla per a millorar l'entorn, el Conseller Sr. Reus digué que seria convenient redactar un pla conjuntament amb Selva per millorar les competències urbanístiques dels dos ajuntaments. Referent a la renovació de l'ajuda per a la neteja forestal, el conseller Sr. Socias informa que aquesta venia de Madrid i que s'havia tancat la via de subvencions. A part d'altres temes es destacà que, estant Mancor dins la zona del Raiguer que rebia més ajudes per la indústria, l'agricultura de Mancor no podia ser subvencionada com la de muntanya per estar dins un pla diferent. Es destacà el poc interès dels industrials mancorins per acollir-se a l'Objectiu 2 per promocionar la indústria, ja que sols s'havien sol·licitat 500.000 ptes.

El dia 30 es casaren a l'església parroquial Miquel Lluís Mora Roel i Apol·lònia Martí Riera, als quals desitjam molta felicitat en el seu nou estat.

Biel Fiol Mateu

L' ESCOLA

El començament d'aquest curs 1995-1996 ha estat força difícil, ha hagut molts de canvis en tots els nivells.

Així de l'APA (L'associació de pares) se n'ha anat Na Bel Garau, que ha fet una bona labor tots aquests anys, aprofitam per acomiadar-nos d'ella i donam la benvinguda al nou president en Biel Horrach. La directiva de l'APA quedà constituïda pel següents membres: Petra Mateu, Margalida Darder, Jaume Fontanet, Esperança Martorell, Lourdes Gómez, Margalida Prats, Joan Abrines.

També hi ha hagut canvis a la plantilla del professorat, na Margalida i Na Mª Antònia ens han deixat després de 6 anys de feina entre nosaltres, les desitjam bona sort.

Entra com a nova mestra Na Margalida Martorell, tots la coneixeu, és la mestra de 1r, 2n, 3r. Antònia Vallespir, que ha tingut una nina, és substituïda per n'Antònia Castelló. N'Àngela Martín, que és la directora, i en Joan Saura comparteixen els cursos de 4t fins a 8è.

Al principi he dit que ha estat un començament difícil, no tan sols pels canvis sinó també perquè ens han llevat un mestre i hem hagut d'adjuntar els cursos de tres en tres. Però tenim l'esperança de rebre un mestre de recolzament.

Tant els membres de l'APA, com l'Ajuntament i els professors estam fent el màxim per aconseguir que l'escola funcioni bé.

Ajuntament de Mancor

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE DIA 6 DE JULIOL DE 1995.

El Batle Bernardí Coll proposà una periodicitat bimestral de les sessions del Ple, el Regidor Jaume Fontanet manifestà l'opinió del seu grup deixant constància de què consideren que és convenient que el Ple es reuneixi cada mes. Entenen que un poble com Mancor caracteritzat per la seva transparència, aquesta no es pot veure pertorbada pel fet de que el Ple tan sols es reuneixi una vegada cada dos mesos. Que per una bona i eficaç gestió municipal es precis que el Ple celebri les seves sessions ordinàries més sovint. De igual manera, entenen que és un atemptat contra aquesta transparència la no publicació, al tauló d'anuncis i en els llocs públics com a bars, de la present convocatòria per a que el poble pugui assabentar-se i assistir-hi. Afirmen que tot això es degut a la falta d'experiència del nou Batle.

El Batle Bernardí Coll respon dient que pel que fa a la no publicació de la present convocatòria una persona com Jaume Fontanet que presumeix d'experiència i prestar col·laboració en tot moment, hauria d'haver-se manifestat al respecte prèviament per tal de reparar tal error en aquest cas concret. I pel que fa referència a la falta de transparència en la gestió, una menor periodicitat de les sessions ordinàries no implica necessàriament una manca d'aquella.

Finalment s'acorda (4 vots a favor i 2 en contra) que el Ple de l'Ajuntament celebri les seves sessions ordinàries en primera convocatòria el darrer dijous dels mesos de gener, març, maig, juliol, setembre, novembre a les 20'30 hores (o el dia següent hàbil si aquell fos festiu).

Per unanimitat s'acorda crear la Comissió de

Govern considerant que ha de resultar de gran utilitat per a una millor gestió dels assumptes i Govern Municipal.

S'aprova la creació de la Comissió Especial de Comptes, que té com a funcions l'examen, estudi i informe de totes les comptes pressupostaries i extrapressupostaries, que hagi d'aprovar el Ple de la Corporació, d'acord amb el que estableix la legislació reguladora de la compatibilitat de les entitats locals. Per unanimitat s'acorda que estarà integrada per tots els Regidors.

Per majoria (4 vots a favor i 2 abstencions) s'acorda nomenar els representants de la Corporació en els òrgans col·legiats:

Bernardí Coll representant a la Mancomunitat d'Es Raiguer.

Ramón Gual, representant a la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears.

Teresa Casillas, representant al Consell Escolar del Col·legi Públic Montaura i al Consorci d'Informàtica de Mallorca.

Margalida Pocoví, representant a l'Assemblea General de la Fundació Serra de Tramuntana per al desenvolupament del Projecte Leader.

Designació de Tinent de Batle a Ramón Gual Arrom

Nomenament de Regidors-Delegats a les diferents àrees:

- Ramón Gual: Àrea d'Urbanisme, Vies i Obres, Àrea de Comerç i Indústria.

- Teresa Casillas: Àrees d'Ensenyament, Sanitat, Serveis Socials i Vellesa.

- Margalida Pocoví: Àrees d'Agricultura, Cultura, Medi Ambient i Medi natural.

El Batle, Bernardí Coll, es reserva l'àrea de Joventut i Esplai, Àrea d'Esports, Àrea de Règim Intern i de Serveis Municipals.

A pesar de les delegacions conferides es convi-

da als restants regidors a participar en les tasques incloses en les diferents àrees, quan ho considerin convenient.

Es proposa el nomenament del Tresorer a l'Auxiliar Administrativa Sra. Mª Magdalena Martorell. El Regidor Jaume Fontanet manifesta l'opinió del seu grup, entenent que el nomenament hauria de correspondre a un regidor.

Per majoria (4 vots a favor i 2 abstencions) s'acorda que el Tresorer serà Dª Mª Magdalena Martorell per la seva idoneïtat i aptitud.

Constitució del grup polític "Mancorins Independents", i de la designació dels seus portaveus: Jaume Fontanet i Isabel Garau, titular i adjunt respectivament.

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE DIA 27 DE JULIOL DE 1995.

Es dóna compte de l'aprovació definitiva de les llistes d'aspirants admesos i exclosos del concurs convocat per a cobrir una plaça d'auxiliar de biblioteca. Nomenament per a la plaça, contracte laboral indefinit, a la Sra. Mª Carmen Valdivielso.

S'acorda atorgar la concessió funerària de la sepultura nú. 2 del Cementeri als Srs. Guillermo Vives i Catalina Socias.

S'aprova el reconeixement de compatibilitat del contracte privat subscrit per D. Joan Vicens per el manteniment de l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals i el contracte laboral indefinit com a personal de l'Ajuntament.

Per unanimitat s'aprova l'obra "Reparació de voravies carrers de la villa" inclosa en el Pla d'Obres i Serveis per a 1995, presentada pel contractista Serra de Tramuntana Promociones Inmobiliarias, S.L.

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE DIA 28 DE SETEMBRE DE 1995

S'acorda sol·licitar la revisió del Projecte Tècnic "Vestuaris Camp de Futbol i Fase" ja que

segons els informes facilitats pels tècnics municipals no cobreix les necessitats degut a les seves reduïdes dimensions.

Per majoria (4 vots a favor i 3 abstencions) s'acorda promocionar la creació d'una Agrupació de Defensa Forestal. Es tracta d'una associació de voluntariat integrat a l'Ajuntament amb la finalitat de realització de treballs relacionats amb la conservació i millora del medi natural.

Jaume Fontanet, com a portaveu del Grup Mancorins Independents, llegeix un manifest dirigit al Govern de la Unió Europea en el que fa constar la protesta del seu Grup per les proves nuclears de l'Estat Francès en l'Arxipèlag de Mururoa, felicitant a l'organització ecologista Greenpeace per la seva labor en defensa del medi ambient en aquest cas concret, a la vegada que es solidaritza en la protecció de la natura.

Isabel Garau formula una sèrie de preguntes:

- Demana més participació del Regidors del seu Grup en les diferents àrees d'activitat municipal.

- Referent a l'organització d'activitats programades per l'Ajuntament demana quines hi ha previstes de cara al futur i les despeses per dur-les a terme.

- Respecte al Curset d'Informàtica i al Cinema per als aïllots sol·licita informació sobre si l'Ajuntament participa en tals activitats i de quina manera.

- Demana si s'ha previst prendre cap acord per part de l'Ajuntament en matèria d'escoles de música i conservatoris, i en matèria de normalització lingüística.

- Quina es la participació de l'Ajuntament en la celebració dels actes pel 50è Aniversari de la fundació del Club Esportiu Montaura.

- Planteja que l'Ajuntament de Mancor, juntament amb l'Ajuntament de Selva, insti l'assenyalament de preferència de pas i l'eixamplament d'un tram conflictiu de la carretera.

- Sol·licita les dades de l'enquesta sobre infraestructura i equipament local del nostre municipi duta a terme pel CIM.

Respecte a les activitats programades el Batle informa que són les que es varen tractar a la reunió que es va dur a terme, en la qual hi va constatar la manca d'interès per part dels regidors que integren el seu grup. Pel que fa referència al Curset d'Informàtica i al Cinema per als aHots la participació de l'Ajuntament es redueix a la cessió gratuïta dels locals, demanant com a contraprestació l'abaratiment dels preus. Així mateix el Batle informa que no està previst prendre cap acord en relació a les escoles de música i conservatoris, així com en matèria de normalització lingüística. Sobre la participació de l'Ajuntament en el 50è Aniversari de la fundació del Club Esportiu Montaura informa que de moment no hi ha cap tipus de participació, es preveu una ajuda en la futura edició del llibre. Respecte a l'assenyalament del tram de carretera es compromet a fer les gestions oportunes.

COMISSIONS DE GOVERN

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE LA COMISSIÓ DE GOVERN DIA 27 DE JULIOL DE 1995

Nomenament de membres de la Comissió de Govern i delegació d'atribucions:

Membres: Estarà presidida pel Batle Bernardí Coll, pel Tinent de Batle Ramón Gual i pel Regidor Jaume Fontanet.

Atribucions:

- Representació de l'Ajuntament
- Sancionar les faltes de desobediència a la seva autoritat o per infraccions de les ordenances municipals, llevat dels casos en què l'esmentada facultat estigui atribuïda a altres òrgans.

- Contractar obres i serveis sempre que la seva quantia no excedeixi del 5% dels recursos ordinaris del pressupost ni del 50% del límit general

aplicable a la contractació directa, d'acord amb el procediment legalment establert.

- Atorgar les llicències quan així ho disposin les ordenances.

El Batle es reserva la potestat de decidir en un cas particular, sempre que per l'escassa importància de l'assumpte no sia necessària la convocatòria de sessió extraordinària.

La Comissió de Govern celebrarà sessió ordinària amb periodicitat setmanal, els dissabtes a les 8'00 hores.

Es concedeixen les següents llicències d'obres:

- Construir dues quadres, dues solls, galliner i corral a la finca rústica núm. 178 a Margarita Prats Grau.

- Instalar xemeneia i fer cúpula a la casa del C/ Salvador Beltran s/n propietat de Catalina Morro Martorell.

- Canvi portell finca a la parcel·la 371 a Magdalena Bover Ferrer.

- Ampliar terrassa amb 18 m2 de rajoles al C/ Antoni Bibiloni núm. 11 a Joan Moranta Mateu.

SESSIÓ ORDINÀRIA DE LA COMISSIÓ DE GOVERN DE DIA 26 D'AGOST DE 1995

Es concedeixen les següents llicències d'obres:

- Ampliar cambra de bany 1 m, enrajolar 32 m de la casa i 24 m del corral, ampliar el portell d'entrada al corral, al C/ Biniarroí 27, a Ramón Gual Arrom.

- Canviar rajoles trespol cuina antiga al C/ Bisbe Nadal, 5 a Antonia Pons Morro.

- Enrajolar pati al C/ Metge Josep Mateu, 8 a Antònia Mª Muñoz Llobera.

- Fer forn de llenya i "barbacoa" al C/ Sa Costa a Miquel Bonafé Riera.

SESSIÓ ORDINÀRIA DE LA COMISSIÓ DE GOVERN DE DIA 16 DE SETEMBRE DE 1995

Es concedeixen les següents llicències d'obres:

- Canviar perllongues per bovedilles en caseta existent a la Finca Puig de Son Picó a Guillermo Amengual Mateu.

- Demolició petit porxo i treure les escombraries al C/ Biniarroi, 28 a Fernando Esteban Salvà.

- Es concedeix pròrroga de 6 mesos per la parcel·lació i dotació de serveis de dos ramals al C/ Sa Font a Bernardo Reus Salas.

Convocatòria de subhasta per a l'adjudicació de l'obra "Vestuaris Camp de Futbol i Fase" i aprovació del plec de condicions administratives.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE LA COMISSIÓ DE GOVERN DE DIA 28 DE SETEMBRE DE 1995

Es concedeix el permís d'obra per aixecar coberta i forrar de pedra, desplaçar paret i tancar-la amb tela metàl·lica al C/ des Fang, 9 a Guillermo Amengual Mateu.

S'acorda deixar sense efecte l'acord sobre convocatòria de subhasta per a l'adjudicació de l'obra "Vestuaris Camp de Futbol i Fase".

S'acorda autoritzar el traspàs de la llicència d'obertura d'establiment i exercici d'activitats de l'establiment "Casa Florentina", dedicat a l'activitat "custòdia d'animals domèstics", al C/ Santa Llúcia, 28 a Beate Taletta Muller.

Margalida Pocoví Sampol

ENHORABONA!, SR. BIEL POCOVÍ

PARAULES D'AGRAÏEMENT DEDICADES A BIEL POCOVÍ

1

Pareix com si fos ahir
i setze anys ja han passat
que en so partit d'UCD
mos presentàrem plegats
jo comprenc que t'han fet coses
que hi ha per estar cansats

4

Tot arriba a tenir fi
tot s'arriba a acabar
tu també tens dret a viure
i no et poden obligar
si no era es teu gust
has fet molt bé abandonar

7

Però pots estar segur
i això ho has de tenir clar
que lo que has fet per Mancor
molta gent recordarà
que en Biel va ser un batle
de lo milloret que hi ha

2

Vuit anys vàrem estar junts
sempre te vaig fer costat
per jo seguirà ben igual
com si haguessis continuat
el que també em sap greu
de què t'hagis retirat

5

Quan un és es responsable
espera qualche disgust
es dur un poble a s'esquena
crec que arriba a ser feixuc
i si et tiren qualche empenta
encara és molt més fotut

8

Que aquesta etapa nova
bé la puguis disfrutar
que molts anys tengueu salut
per poder-vos dar sa mà
i si mai m'has de menester
em tendràs bo de trobar

3

Com a mancorí que som
s'enhorabona et vull donar
trob que has fet molt bona feina
i no ho dic per brevar
lo que tu has fet pes poble
serà mal de superar

6

Ara hauràs d'escoltar crítiques
crec que de nou no et vendrà
de tot lo que has fet ben fet
molt poquet se'n xerrarà
però això és llei de vida
i ningú ho pot arreglar

Es teu company Pep Ferrà

PER FAVOR, UN POC DE RESPECTE

Una comunitat petita com és la nostra de Mancor de la Vall, on el qui més o menys es coneix i relaciona, on infants, joves, vells i no tant joves, cal ensenyar-los a respectar al veïnat, amic, pare, padrí, etc. Que joïós i alegre seria aconseguir que tots aprenguéssim a respectar l'altre. A molts els seus pares els ensenyaren a respectar. Altres en canvi pareix que ja no saben què significa respectar.

Amb això vull fer ressò de que tal vegada seria necessari que el nostre Ajuntament prengués mesures al respecte. Em vull referir sobretot als veïns de Mancor que tenen un negoci com és un BAR, i són les altes hores de la matinada i deixen sonar els seus aparells musicals a tota pastilla. Jo com a mancorina sols els deman respecte al veïnat si tu vols esser respectat. Crec que si voleu fer renou, en podeu fer fins a cert punt. Es tracta, quedi clar, d'un negoci particular. Per això qui vol fer renou els vespres que en faci, però que tanqui les seves portes. Adeqüi el local amb aire condicionat i faci el favor de tancar les portes i deixi que el seu veïnat apurat de sentir renou, a part de la calor, pugui dormir l'estiu llarg del 1995 en tranquil·litat.

A tots ens agrada la bauxa, tots hem estat joves, però que no calgui faltar al respecte per favor. La majoria del poble no som milionaris, som obrers treballadors i que n'hi ha més d'un que té que aixecar-se del llit de bona matinada per anar a treballar i guanyar-se les sopes. No ho fa per passar-s'ho bé, sinó perquè no li queda altre remei si vol sobreviure.

Demanaria en primer lloc que els propietaris de BARS reflexionassin i tenguessin en compte que de renou no TOT DÉU EN VOL. Que comencin a respectar els veïnats i les agrairia la seva solidaritat al respecte.

Agrairia a l'Ajuntament que tengués per entès

el que es refereix sobre els renous a establiments privats. Si és necessari dictar un BAN o ORDRE MUNICIPAL sobre renous i adoptàs una postura seriosa i comprometedora. Crec que l'estiu és per gaudir de tota manera, però que també no es fa necessari molestar l'altre, mentre aquest gaudeix l'estiu dormint sense renous.

DE VERITAT, PER FAVOR, VOS DEMAN
UN POC DE RESPECTE.

Un veí de Mancor

Mancor de la Vall, 31 de juliol de 1995

SIGNAT J. (2)

(Resum de les cròniques d'Antoni Janer al
setmanari "CIUDAD")

En el primer número del setmanari de l'any 1952, datat el 5 de gener, informava que un fort huracà sobresaltà a tots els mancorins. No causà danys personals però foren molts els arbres desbrancats. També contava que en el passat dia dels Innocents s'anuncià un ball de societat que no era més que una innocentada, però hi féu comparèixer molta gent.

També que el darrer dia del passat any 1951, es casaren Antoni Reus Villalonga amb Catalina Mora Mora i que feren el lunch al Hotel España d'Inca.

A l'edició del 12 de gener informava que un grup de mancorins havien anat a caçar a la finca Ses Bases Planes de Lluçmajor convidats per D. Antoni Riera. Els hi anà molt bé perquè aconseguiren 11 perdius i 79 conills, per tot això els donava l'enhorabona.

També que Antoni Prats Llinás i Margalida

Garriga Ramis havien demanat pel seu fill Jaume la mà de Francesca al seu germà Jaume Grau i a la seva mare Magdalena Martorell.

Finalment informava que corria el rumor de que es feien gestions per formar un equip de futbol.

A l'edició del dia 19 de gener ressenyava un acte públic celebrat a la plaça nova on el batle Sr. Manuel Cavaller repassà els problemes del municipi, especialment el referent a la reforma de l'Avinguda del General Franco que donaria una entrada digna a la població i que esperava començar aviat. També informà que es preocupava per la instal·lació del telèfon però que res podia prometre.

També informava de la mort de Tomàs Fontanet Espases als 45 anys d'edat.

El dia 26 de gener es referia a que la penya gallera que hi havia a Mancor estava preparant intensament la present temporada. El darrer diumenge un gall de Guillem Gual va liquidar un dels millors galls d'Inca, essent ja vuit les bregues guanyades per dit gall.

També que D. Monserrat Mateu Vallori, delegat local del Frente de Juventudes havia promès interessar-se aviat dels diners, camp i altres assumptes que facin possible que hi torni haver-hi futbol a Mancor.

El 2 de febrer es referia que alguns mancorins residents a França havien rebut alguns exemplars del setmanari "CIUDAD" i que estaven molt contents per les informacions que portaven referents a Mancor.

Que havien mort Dª Joana Llabrés Bosch i Dª Maria Martorell Coch.

El 9 de febrer informava que s'havien casat a l'església de Mancor Dª Antònia Munar Mateu amb D. Antoni Prats Ferriol.

També que havien batiat la filla de Jaume Mora i de Catalina Riera a la qual li posaren el nom d'Apol·lònia.

Finalment deia que el gall de Guillem Gual n'havia despatxat en pocs minuts a un altre

local. Ja eren 9 les bregues guanyades per aquest exemplar.

El dia 16 de febrer informava que estaven a punt de començar diverses obres públiques que millorarien el poble com per exemple l'escorxador, clavegueram, xamfrà del camí de Massanella, Avinguda, etc.

També de que s'havien casat Jaume Nicolau Mateu i Catalina Gual Reynés.

El dia 23 de febrer sols dóna notícia de dues noces: la celebrada a la Seu de la mancorina Magdalena Reynés Amer i el llubiner Rafael Florit Mas. A Mancor diu que es casà Maria Grau Femenia, però no consta el nom del marit, segurament per error del caixista de la impremta.

A l'edició del primer dia de març conta que els quintos mancorins celebraren la seva incorporació a la vida militar amb dos balls a Can Bernat amb les orquestres "Atlantis" i "Rosaleda". En els dos balls el local es trobava ple de gent.

També que a Lluç havia mort Guillem Colom Pericás.

Que tres mancorins, Gabriel Sampol, Jaume Estrany i Bernat Mateu, anaren a Barcelona per presenciar en el camp de les Corts, un partit de futbol entre el R. Madrid i el C.F. Barcelona.

Que el famós gall de Guillem Gual havia tornat a guanyar a un de Caimari després de 23 minuts de lluita.

Finalment que havia nat Margalida, filla de Llorenç Mayol Coll i d'Aina Mora Mora.

El 18 de març informava que el batle D. Manuel Cavaller havia reunit el poble a la plaça nova per donar a conèixer les properes obres de millora que es farien, una de les quals, l'eixampla de l'entrada al camí de Massanella des de la plaça de baix (oficialment Plaza J. Antonio) a costa del Cafè es Forn, ja havia començat.

També informava que es trobava millorada Antònia Mayol Reynés després d'una malaltia.

EL CINEMA A MANCOR DE LA VALL

Enguany es compleixen cent anys des de que el francès Louis Lumiere patentà un aparell anomenat "cinematògraf" que permetia projectar imatges en moviment i amb el qual efectuà les primeres sessions públiques amb èxit. Havia nascut el cinema, una nova indústria i un nou art que havien de tenir una incidència extraordinària en el devenir de la humanitat. Amb motiu d'aquest proper centenari (La primera sessió cinematogràfica es féu a París el dia 28 de desembre de 1895) escric aquest modestíssim estudi sobre l'exhibició de cinema a Mancor. La falta de documentació fiable m'ha obligat a recabar-la de la memòria d'aquells mancorins que les visqueren, però que moltes vegades és imprecisa o contradictòria fruit de que els informants ja han passat la vuitantena d'anys d'edat.

Fou l'inquiet l'amo n'Antoni Bibiloni Pericás, nat a Santa Eugènia a l'any 1853 i mort a Mancor el 1930, que ja s'havia distingit amb la instal·lació de l'electricitat primer a Massanella i després a Mancor, que es decidí a muntar en aquest lloc una sala destinada a cinema que també permetia fer-hi teatre, inclús una vegada arribà a actuar-hi un modest circ. A una finca de la seva propietat hi va obrir un camí particular que es tancava amb una barrera de ferro, i que comunicava el carrer de Biniarroi amb el de Sant Joan. A la part de ponent de dit camí hi construï, a principis dels anys vint, el saló que tenia projectat. El local era certament ampli, encara que sense luxe, i comptava amb dos tipus de seients: els de general que eren bancs de fusta sense respalla i els de preferent que eren cadires de bova amb respalla molt baixa.

Les pel·lícules eren mudes i es cuidava de la projecció el que després seria popular

empresari cinematogràfic, l'amo En Tomeu Quetglas, més conegut pel seu malnom de Pruna. Aquest ensenyà a en Gabriel Grau, àlies en Gabrielet, tots els secrets de la cabina de projecció, que li permeté ser el maquinista durant un cert temps.

La durada d'aquesta sala fou molt curta a causa de que havia estat construïda pel sistema de formigó emprant els macs del proper torrent de Biniarroi, amb l'anomenat ciment mallorquí i una part de grava excessiva. Per millorar la seva estabilitat es construï a la part de l'escenari una casa pel seu fill Miquel Bibiloni, però no fou suficient i el saló es dividí amb quatre vivendes que a la llarga han tingut que ser reconstruïdes. La casa que edificà a la part oposada d'aquest carrer particular, fent cantonada amb el carrer de Sant Joan, i que fou propietat del seu fill Esteve, feta amb la mateixa tècnica i materials que el cinema a mitjans dels anys cinquanta, s'esfondrà amb greu perill de les dues famílies que hi habitaven i que sortosament en sortiren indemnes.

A l'any 1951 el carrer particular passà a propietat de l'Ajuntament que li donà el nom de Montaura, igual que el camí de la Font, i es suprimiren el portell i la barrera que el separaven del carrer de Sant Joan. A la sessió de l'Ajuntament del 27 de febrer de 1986 s'aprovà donar el nom de Carrer des

Cine al tram del carrer Montaura comprés entre els de Biniarroi i Sant Joan. No feren més que oficialitzar el que era popular, ja que tothom ho coneixia com carrer des Cine.

.....

En el teatret que hi havia a l'aiguavés de davant la sala corresponent a la casa que havia estat Circulo Católico de Obreros, essent seu de la Acció Catòlica, baix l'empenta que li donà Mn. Bartomeu Alorda, s'hi feien projeccions de cinema. S'efectuaven amb una màquina Pathé de 9'5 mil.límetres, naturalment mudes, principalment curts metratges dels primers còmics del cinema: Buster Keaton, Larry Seemos (Jaimito) Charlot, etc. El públic era principalment els nins que anaven a catecisme que pagaven 25 cèntims d'entrada enfront dels 75 cèntims que havien de pagar els que no hi havien assistit.

Les sessions havien de fer-se quan era ben fosc, ja que les finestres de la sala no tenien portellons.

Després de la seva mort a l'any 1948 es deixaren de fer-se projeccions.

.....

Durant la dècada dels anys cinquanta bastants parròquies construïren sales destinades a cinema i teatre. A Mancor Mn. Jaume Bonet, que des de l'any 1952 era rector de la parròquia, a l'any 1955, construí a la primera planta del citat estatge de l'Acció Catòlica, un saló que podia emparar projeccions cinematogràfiques i representacions teatrals. Ocupava l'antic teatret més la sala de l'aiguavés posterior, essent aixecades les parets per permetre la construcció d'una mena de llotja destinada a entrades de general. Aquesta tenia per seients banquets de fusta sense respatlla mentre el pati els tenia amb butaques de fusta. El fet que dit pati fos totalment pla no permetia bona visió a alguns espectadors.

Al principi les projeccions es feien amb

una màquina de 16 mil.límetres, i com la legislació d'aleshores no permetia passar els films a aquest format fins passat cinc anys de la seva estrena, eren de molt poca actualitat. A més n'hi havia poques que conservassin el color en ser reduïdes a 16 mil.límetres. Tampoc la qualitat de la projecció i del so eren correctes. Per tot això aviat es comprà un equip de 35 mm. ja usat i no gaire bo, però que millorava la qualitat de la projecció i de la programació.

Així i tot el negoci fou ruïnós per la qual cosa el rector citat llogà el local a l'amo en Tomeu Quetglas, popularment dit En Pruna i que ja havia intervingut en el primer cinema que hi hagué a Mancor. Aquest millorà els equips tècnics, molt a la seva peculiar manera xapussera, i canvià els bancs de la llotja per butaques encoixinades. El principi tengué certa acceptació del públic, però a començaments de la dècada dels seixanta la popularització de la televisió i dels cotxes utilitaris feren que anàs perdent espectadors i de que s'anàs degradant l'ambient. Així i tot les sessions duraren fins el 18 d'abril de 1976 en què l'empresari sofrí un accident d'automòbil que el portà a no poder abandonar el llot fins a la seva mort.

Durant alguns estius les projeccions es feren a l'aire lliure dins el corral de dita casa sobre una pantalla d'obra feta a propòsit.

Acompanyam aquest article amb una imatge de l'actual carrer del cine i altra del Cine Parroquial abans de ser transformat a l'any 1990.

La Biblioteca

MANCOR DE LA VALL

HORARI

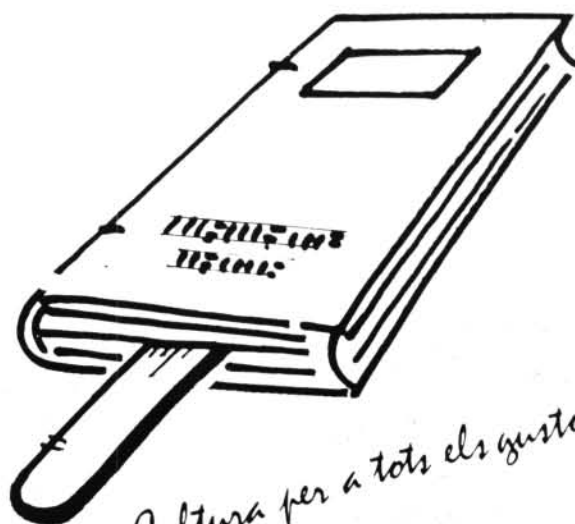
AL

PÚBLIC

De dilluns a divendres

de

les 17 a les 20 hores

Tasta un Llibre.

**Consell Insular
de Mallorca**

**BIBLIOTEQUES DE
MALLORCA**

Centre Coordinador

TOPONÍMIA DOCUMENTADA (32).

SON LLANA (Mn) A l'any 1800 era de Gaspar Vicens, àlies Barrera, i confrontava amb olivar de Son Simó, Son Elies de Turixant, Son Jueu de Son Morro i amb camí a Inca (ARM P-259).

SON LLUC (Mn) El nom li és donat per diversos propietaris que tenien el nom de pila Lluc. Així a l'any 1602 era de Lluc Sastre i encara a l'any 1735 també el seu propietari era de nom Lluc Sastre. En principi sols era coneguda amb aquest nom la finca situada entre el Calabruixar, es Mastegar, camí de Mancor a Inca i torrent de Massanella. Després s'hi agregaren diverses finques com Son Cifra que Antoni Sastre comprà a Francesca Sampol el 6 de maig de 1715. Els mateixos compradors i venedors el 27 d'octubre de 1716 permeteren agregar-li Cunilla (ARM P-231).

A l'any 1831 era una finca de setze quarterades propietat d'Antoni Sastre i que comprenia tres finques: Camp d'en Sastre, Son Cifra i Conia (ARM P-268).

SON MACIÀ (Brr) Així era coneguda una quarterada de terra i una casa de Biniarroí venuda el 27 d'agost de 1835 per Macià Mateu a Arnau Mateu (ARM Reg. Hip. 261).

SON MAGA (Mss) És el sobrenom d'una de les branques dels Martorell documentats a Massanella almenys des de l'any 1306. Amb aquest sobrenom està documentada des de l'any 1593 amb Mateu Martorell, àlies Maga (ARM T-37). A l'any 1709 també era d'un Mateu Martorell i aleshores confrontava amb la possessió del Marqués del Palmer, amb muntanyes comunes de Caimari i amb la Palatera de Guillem Pont de la Terra i Vich (ARM T-55). A l'any 1860 era de Pere Francesc Morro de Selva (ARM Reg. Hip.). Posteriorment fou de la família de Turixant i de D. Salvador Beltran, marmessor del darrer membre de dita família.

SO NA MAIANS (Mn) El nom li prové de P.

Mayans que la posseïa a l'any 1404 i tot era garriga (ARM RP 2006). A l'any 1735 era de Miquel Moranta, àlies Corteró, el qual al capbrevar-la digué que era coneguda com Sa Tanca, però que abans era Son Amayans. Tenia com a confrontant la possessió de Massanella (ARM P-233).

SON MIQUEL COCH (Mn) És una part de Canamunt confrontant amb Biniatzent. El nom li prové de Miquel Coch que ho posseïa a l'any 1592 (ARM M.1169). A l'any 1735 era de Miquel Martorell dit de la Costa (ARM P-233). A l'any 1736 mitja quarterada d'aquesta finca era d'Aina Alorda (ARM P-251).

SON MIQUELET (Mn) A l'any 1767 era de Bartomeu Alorda i els seus germans per herència de Catalina Cifra, per això també era coneguda com Son Cifra. Confrontava amb el carrer dels Manfelltis (ara Carrer de sa Vileta) (ARM P-237). El 2 de juliol de 1777 Mateu Moranta, àlies Discorre, comprà unes cases dites Son Cifra i abans Son Miquelet (ARM P.238).

SON MORRO (Mn) Aquesta família, documentada ja a principis del segle XIV, fou la més rica de Mancor fins ben entrat el segle XIX. Però el nom de Son Morro sols era aplicat a les seves cases, ja que les seves propietats rústiques eren finques disperses, cada una de les quals era coneguda amb un nom diferent, com per exemple Conia, Son Jueu, Sa Vinyassa, Sa Cova de Na Barquera, Ses Micoles, Es Predegaret, la Sort dels Noguers, etc. Per falta de descendència pròpia, Catalina Morro deixà tot el patrimoni de Son Morro al seu marit Joan Ferrer, segons testament de 25 de novembre 1783, i aquest, pel testament datat el 24 de juny de 1802, ho deixà al seu nebot Andreu Beltran natural de Binissalem (ARM P-268).

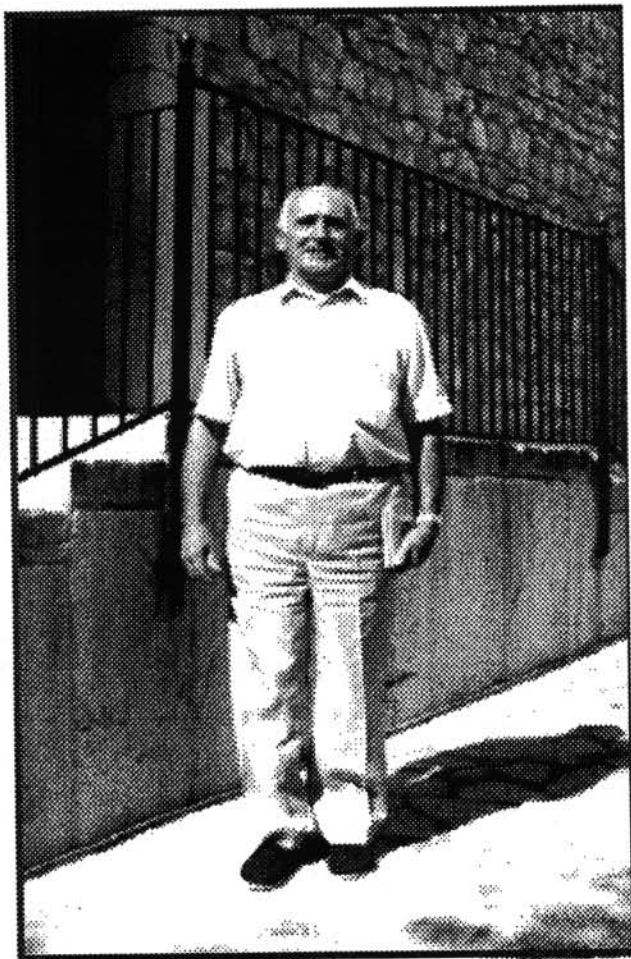
Fonts documentals:

Gabriel Fiol Mateu

ARM: Arxiu del Regne de Mallorca.

GABRIEL SASTRE i CELIÀ. "De Can Massip".

ENTREVISTA

El dissabte, dia 23 de setembre, dia de Santa Tecla, patrona de Biniamar, havíem quedat amb en Biel de Can Massip, mancorí resident al poble de Búger, menescal de professió i avui ja jubilat, per a l'entrevista de la revista MONTAURA corresponent al número d'octubre. Un accident a la carretera de Mancor a Inca, just al punt del torrentó del forn de calç, lloc difícil i que precisa d'una remodelació per part dels responsables de la carretera, en aquest cas sembla que el Consell Insular de Mallorca, va fer que es retardàs l'inici de l'entre-

vista per les dificultats en accedir a Mancor per part meua que venia d'Inca i d'en Gabriel que venia de Búger.

Asseguts a ca nostra, amb l'enregistradora a punt i després de comentar l'accident ocorregut, començarem l'entrevista.

Bon dia Biel, i ben vingut a Mancor. Ens podries dir primer quants anys tens i on vares néixer?

Vaig néixer a un lloquet o possessioneta de Mancor que se diu Cas Rellotger, davant Son Bonafé, allà es meus pares i anaren a viure quan es casaren, era l'any 1928. Estic inscrit al

primer llibre de Mancor. Sa meua germana Margalida, que tenia tres anys més que jo, estava inscrita a Selva, no sé si era que encara Mancor no fos vila, o que, degut a que es meus padrins, es pares de mu mare, vivien a Selva i per poder tenir més assistència al part, anaren a tenir sa filla a Selva.

Heu estat tres germans?

Sí. Na Margalida, que va morir ja fa uns anys, jo i na Maria.

Els teus llinatges Sastre Celià no es donen molt a Mancor, sobretot el de Celià, d'on vénen?

Es llinatge Sastre el tenc molt per mancorí. Es meu padrí Biel, Salapa, es seus germans eren de Mancor i aquí vivien, algun també a Lloseta, crec que una germana o dues. Recordes madò Salapa que va fer cent anys i li feren una festa, era una germana des meu padrí. Hi havia un altre, que li dèiem el tio Andreu i vivia a s'Hort, també era un germà seu.

Es llinatge Celià a mu mare li ve de Selva però de rebot pareix que és originari de Campanet, així m'ho digué un pintor reconegut que vivia a Sóller i que també era Celià.

Te diuen de Can Massip perquè allà vàreu viure. Aquest lloc de Can Massip no era

vostre, ho compràreu i hi passàreu a viure, com va ser?

No és exacte així com dius. Can Massip el comprà es meu padrí Biel. Era de Massanella. El va comprar a una senyora que era Aina Coll Roca (En Biel Fiol afirma que efectivament el llinatge Coll pertany als senyors de "Can barra d'or", senyors de Massanella), aquesta senyora va vendre Can Massip i s'Hort de Biniarroí. Can Massip que va comprar es meu padrí no era exacte com ara és ja ell després hi va afegir, per pròpia compra, algunes finques aferrades.

Mu mare de segon llinatge era Alorda, de Can Llobera de Biniarroí. A la fotografia d'aquesta família que publicàreu a MONTAURA hi havia sa meva padrina (sa mare de mu mare) també sa padrina d'en Biel. Crec que eren set filles i un fill.

Com va ser que anàreu a Can Massip?

Es meu padrí ja havia comprat Can Massip quan noltros estaven a Cas Rellotger. Ell va començar d'amo a Sa Font Garrover, precisament hi era quan feren es camí de carro cap a Sa Font Garrover. Després va llogar Bendinat i Portopí, després va venir a comprar a Can Massip. He sentit dir que en va pagar deu mil duros. Per cert que és curiosa s'anècdota que ara et contaré. S'entremig que volia comprar Can Massip, més

o manco era l'any 1919 o 1920, a es meu padrí ses coses li havien anat bé, havia acabat sa primera guerra mundial, ses ovelles valien doblers, havia fet quatre duros i va voler comprar aquesta possessió. Ell duia Bendinat i una possessioneta veïnat que es deia Portopí, li oferiren per deu mil pessetes i no la va voler, va venir a enfilar-se aquí que no tenia camí, només arribava a Sa Font Garrover i havia d'arribar a esquena de bèstia. Per deu mil pessetes hauria tengut tota sa zona que avui es Marivent, Cas Català, etc. Ell només deia, passa sa carretera d'Andratx per enmig, has de tenir un pastor, es salubre de la mar no és bo, només hi ha quatre garroves i ets animals no hi poden viure; no la va voler comprar.

Mon pare va passar a Can Massip encara en vida des meu padrí. Ell, es primers anys d'estar a Can Massip havia desfet ses cases velles, que estaven darrera i va fer ses cases noves. Quan ses cases estaren acabades hi passàrem a viure, també hi havia un nebot de sa madastre de mon pare que era en Sebastià que se va casar amb "S'onduladora", aquest al·lot era fadrí i havia vengut de Sencelles.

Biel ens podries parlar un poc ara dels teus estudis, on començares i seguirés?

Ets estudis primaris els vaig començar a Selva, ja que jo estava amb sos padrins, anava a Ca Ses Monges. Després es primer mestre també fou de Selva. Crec que era en es curs 1937-1938, sé que ja havia començat sa guerra, vaig anar un any aquí a Mancor amb en Caballer. Després vaig fer s'ingrés i tot es batxiller a Sant Francesc d'Inca. Eren entre tots es cursos de 250 a 300 alumnes. Vaig fer es pla que hi havia llavors i que consistia en l'ingrés, set anys de batxiller, revàlida i després s'anava a sa Universitat. Hi havia llatí a cada curs. A s'examen d'estat, que es deia a sa Revàlida, hi havia ses proves que els deien "previos" consistents en llatí (una traducció), un examen de matemàtiques i una redacció. Aquests eren eliminators, si no passaves aquests tres ja no segües a s'oral que consistia en un repàs a tot el que havies après en els set anys.

Per què elegires sa carrera de menescal, ho tenies clar de totd'una o no?

Jo me tirava més cap a ciències no anava de lletres. Lo meu hagués estat medicina, altres moments pensava en apotecari o menescal. Sa medicina la vaig descartar perquè jo vivia devora Cas Metge i sentia qualche gemec i vaig dir no serà bo això per jo; vaig pensar

ets animals no gemeguen tant. També, per altra part, es meu padrí de Selva havia tengut un tio, per part de sa seva mare, que era menescal, ell em parlava molt del seu tio menescal, això em va fer decidir bastant.

Potser també que afectà la teva decisió el fet de viure al camp i en contacte amb els animals?

Sens dubte això hi va influir. Així i tot sa perspectiva des menescals de llavors era molt diferent a ara. Es menescals d'avui viven des treball amb sos animals de companyia i llavors eren altres animals.

En Biel em contà un fet que li succeí amb mon pare, que era pastor, fet, que pel seu interès sentimental, no puc deixar de transcriure.

Es primer client (poseu entre cometes) i a qui vaig deixar ben satisfet fou ton pare. Jo el record quan estava a Son Lluç, era abans d'anar a Sa Casa d'Amunt. Ses cases de Can Massip estan prop de sa partió de Son Lluç. Ton pare em cridà de dins Son Lluç i em digué: "Mem, Biel, que ja has acabat?". Sí, li vaig dir jo. "Idò mira aquesta cuixa d'aquesta ovella". Era una cuixa plena de pus. Jo tenia mostres de medicament de propaganda que mos donaven en es darrers cursos tenia uns polvos de sulfamides; aleshores parlar d'antibiòtics

era encara prohibitiu fins i tot per l'espècie humana. Ses sulfamides encara era una cosa molt poc emprada. N'hi vaig regalar un tub; ses sulfamides ara ja actuen poc. Li va anar molt bé i m'ho va recordar i alabar molt de temps.

Bé i no mos has dit on vares estudiar?

Sí. Vaig començar a Saragossa perquè allà hi havia tots es mallorquins. Es segon curs me'n vaig anar a Lleó i allà vaig acabar sa carrera. Era un lloc on feia molt de fred i també era molt lluny. Es tren des de Saragossa a Lleó emprava, quan anava bé, vint-i-quatre hores justes. Li deien es famós "Shangai", anava des de Barcelona a Corunya. Era una ciutat molt tranquil·la. Allà només hi havia veterinària i depenia de la Universitat d'Oviedo.

Vos contaré una anècdota perquè vegeu que, malgrat Mancor sia petit, sa gent se mou. A dins Lleó un bon dia mos trobarem amb un mancorí i ell i jo no mos coneixíem. Tres mallorquins anàvem per un carrer xerrant, en Tomeu Tortella de Can Piritis d'Inca, en Joan Pastor, fill des mestre Pastor de Sa Pobla i jo, es carrer era molt estret s'aturà un home davant noltros i mos digué: "Vos trauran defora si xerrau així" (era l'any 1950 o 1951); totd'una veiérem que era

mallorquí, un mallorquí per allà tan lluny. Li vàrem demanar d'on era, ell digué: "Jo som de Lluçmajor". En Tomeu Tortella en aquell entremig, encara no coneixia sa dona que va tenir, coneixia i s'escrivía amb una llucmajorera, i li digué "jo hi tenc sa meva al·lota a Lluçmajor"; i li va dir d'on era i aquell home no la va conèixer i digué: "Bé, jo he dit que era de Lluçmajor i en realitat no ho som; jo som de Mancor". Uep, li vaig dir jo, no de Mancor no ho sou, allà mos coneixem tots. Ho va ser de Mancor, va ser en Toni Bunyolí. Jo no el coneixia, se n'havia anat de Mancor cap a Lluçmajor quan encara era un nin i jo no l'havia conegut mai.

Sabem que vares fer milícies a l'hora de complir amb el servei militar.

Sí. En aquell temps podies fer milícies que consistien en anar de campament dos estius i no podies venir a Mancor. Després encara havies de fer mig any de pràctiques com a alferes. Jo vaig estrenar un campament d'aquests a Tarragona, a s'altura de Reus, es deia Castillejos. En lloc de fer gimnàsia mos feien traginar pedres per omplir una torrentera que hi havia. Es segon any el vaig fer devora el riu Duero a un lloc que es diu Monte la Reina. Es mesos de pràctiques els vaig poder fer a Inca.

La teva vida com a professional com va ser?.

Vaig acabar sa carrera l'any 1953. Quan vaig acabar es sis mesos de pràctiques a Inca em vaig topar que hi havia menescals a balquena, totes ser fornades de sa postguerra. Es lloc de treball tots estaven ocupats, s'exercici lliure com a menescal pràcticament no existia.

A propòsit de la paraula "balquena" en Biel va fer un reflexió que la consider prou interessant sobre la llengua, digué:

L'altre dia sortia una entrevista al P. Colom i deia que el mallorquí, el català i el valencià són tres branques d'un mateix arbre. Deia també que tenim noltros paraules que són anteriors a la venguda dels catalans a Mallorca, i una d'aquestes paraules és la paraula "balquena".

En Biel va seguir parlant després de la seva vida professional.

Quan vaig acabar ses pràctiques va sortir una plaça vacant per a un any d'oficial a Inca; la vaig sol·licitar i la me daren. Hi vaig fer cinc anys, vaig ascendir a tinent. Després quan volgueren llevar sa Infanteria d'Inca jo havia de prendre una determinació, continuar com a militar o deixar-ho anar i seguir sa meva professió de menescal,. Jo ja era casat i em vaig decidir

pel segon camí. Vaig trobar molts d'ossos en es principi.

Has dit que aleshores ja eres casat?.

Sí, me vaig casar l'any 1958. Hem tengut una filla i un fill. Ja tenc dues netes filles de sa meva filla.

Varen estar molts anys sense fer oposicions a veterinaris titulars. Llavors se'n convocaren, jo ja tenia devers quaranta anys, em vaig presentar i les vaig aprovar. Però me va tocar anar-me'n fora, a un grup de poblets de Castelló, no n'hi havia cap que tengués més de sis-cents habitants. Per cert a un dels quals hi havia estat de mestre un mancorí, en Bartolo de ca dona Paca. Era una zona limítrofa amb Aragó. Estant allà varen sortir unes vacants, d'oposicions restringides per a aquells que ja estaven dins el cos a sa "Jefatura" provincial de Sanitat, en varen sortir dues i jo en vaig treure una, s'altra

era sa que exercia ses funcions d'inspector provincial de sanitat i la varen donar a un altre; jo em vaig quedar de segon i quan se va jubilar vaig agafar es càrrec de direcció, que llavors ja no era d'inspector provincial perquè fou quan va entrar en funcionament es Consell General Interinsular.

Quan te vares jubilar?

Ara ha fet dos anys.

Ara, ja jubilat, com passes els dies?.

Procur tenir un poc d'activitat, no me vull aletargar. Es matins llegeix un poc es diari i altra premsa. Es capvespres me'n vaig devers Selva, allà hi tenc un finqueta, tenc arbres fruiters i un tractor. A vegades he de llaurar i fer altres feines. Es dissabtes aprofit per anar a Can Massip perquè sé que hi ha es meus nebots i si tenia un de nou; hi podria anar cada dia però hi vaig quan sé que hi ha qualcú. Es dies feiners allò està

molt solitari.

En Biel llavors ens tornà parlar dels canvis de la seva professió i digué:

He viscut es canvis que ha sofert sa meua professió. Record quan al principi dúiem el "pesa leche" per saber si es lleters posaven aigua o no a sa llet, i ara que anam a ets hotels a veure ets aliments si hi ha salmonel·la o no. Hi ha una diferència enorme en l'exercici de la professió i pràcticament tots aquests canvis m'han tocat a mi. Per altra part s'ha reestructurat i zonificat per comarques, no sé si per a bé o per a mal, l'exercici de la professió.

En Biel Fiol li pregunta: Has hagut de reciclar-te molt per poder exercir la teua professió, t'ha servit molt el que vares aprendre als estudis de la teua carrera?

Només et posaré un exemple, mira un menescal que va estudiar per curar bèsties i animals en general, posa'l a un hotel o a una carnisseria analitzar aliments. Noltros així mateix teníem una base perquè a sa carrera estudiàvem una assignatura que es deia bacteriologia i una altra que es deia higiene. Però així i tot eren poques ses contaminacions que podies veure perquè moltes no es coneixien. Sa salmonel·la de la què ara es parla tant, era una cosa que aleshores no se li donava gens d'importància. Si sa funció ha

canviat tant, pots suposar que m'ha costat moltes hores posar-me al dia. Pes càrrec que tenia m'anava molt bé que cada mes o dos mesos teníem unes reunions de les quals en trèiem molt de profit per a sa nostra formació.

Tenguérem problemes en alguns casos que denunciàrem. Record un cas, que va sortir a sa premsa, descobrírem carn que s'havia retornat des del menjador i que es feia tornar servir i també tenien emmagatzemat carn dolenta. Ho denunciàrem i per cert que a judici sa conselleria va perdre no es va defensar. També ens donà problemes s'embarrancament del Ciutat de Sevilla que anava carregat de menjar.

No volem acabar l'entrevista sense parlar amb en Biel de les festes de Sant Antoni. El vostre pare, obrer major del Sant, fou qui reviscolar les festes i concretament, Biel, volem que ens contis l'origen del passatge de la baixada del corb per alimentar als ermitans Sant Pau i Sant Antoni.

Mira mon pare quan va agafar sa festa pràcticament no es feia res. Ell era Toni i ho agafà amb gran interès. Tot el que es referia a Sant Antoni ell ho llegia i se n'enterava. Havia llegit el passatge de la vida del Sant de quan estava al desert i fou alimentat per un corb i ho va voler escenificar. Llavors el

corb era embalsamat. Va ser una cosa nova mai no s'havia fet, és obra totalment seva.

Per acabar Biel, recordes Mancor i les seves coses?.

Mira te diré que no m'agrada es futbol i així i tot de sa revista MONTAURA em llegesc fins i tot la part esportiva. M'agrada recordar les coses de Mancor. M'agradaria poder recuperar coses com per exemple el camí que va de Biniarroi a Orient, avui completament destruït i ple de vegetació incontrolada, pens que a través del Projecte Leader o altres ajudes es podria fer front a aquestes tasques de recuperació i protecció de muntanya.

Deixam aquest tema obert i pens que seria necessari tirar endavant amb aquestes recuperacions tota vegada que donariem la possibilitat als excursionistes de recórrer les muntanyes sense necessitat d'haver de saltar parets i reixetes que moltes vegades són destruïdes perquè no se'n té prou cura.

En Biel ens ha fet passar més de mitja hora agradable. Hem conegut de més a prop aquest mancorig que malgrat resideixi fora del seu poble nadiu, es troba bé a Mancor i recorda amb veritable fruïció el temps passat i que encara és viu en el seu record.

Jaume Gual i Mora

L'ESPLAI

Ja s'han acabat les vacances i els nins ja han tornat començar l'escola. Ja hem deixat darrera un altre estiu, tan sols ens queda recordar tots els moments bons que hem passat.

Nosaltres, com ja vos varem dir a la darrera revista, aquest estiu, com cada any, hem anat de Campament. Enguany anàrem a un lloc nou, Sa Colònia de Sant Pere, que per cert segur que repetim, per que vàrem quedar encantats.

Vos contarem ara, un poc el que fèiem normalment cada dia, ja que si vos ho havíem de contar fil per randa, no ens bastarien totes les fulles d'aquesta revista.

Cada dia ens aixecàvem a les vuit i mitja i amb el ulls encara mig tancats, a les nou, anàvem al menjador, on ja trobàvem les taules ben preparades i el berenar a punt.

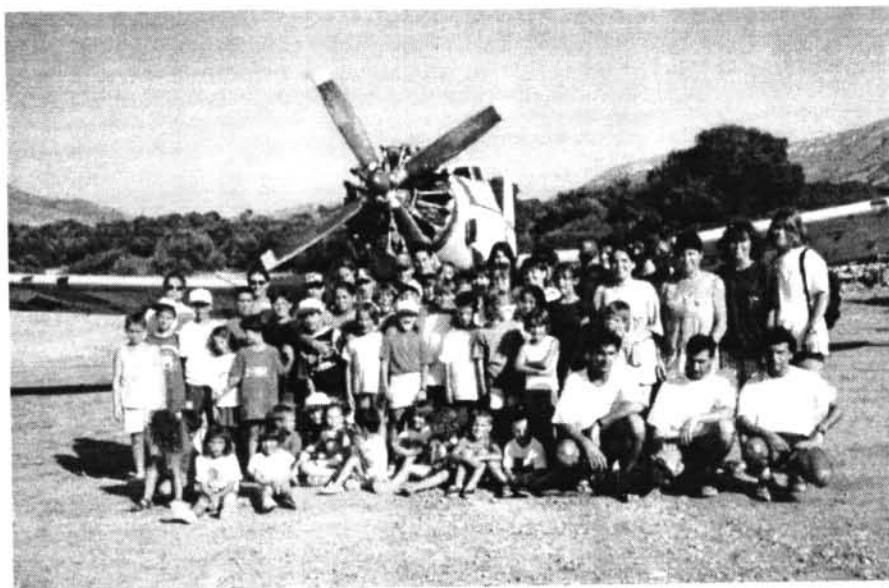
Després de berenar desàvem les habitacions i hi posàvem un poc d'ordre, ja que a moltes, quan arribava l'hora de la dutxa, no trobaven ni sa roba, després d'haver fet neteja, anàvem davall ses porxades i començàvem a fer els tallers, màscares de guix, fang, pintar camisetes, mòbils, pots de sal de colors, clauers, etc., i segons si era tard en acabar, ja no anàvem a la platja, jugàvem un poc

per allà i esperàvem que sonàs el picarol que ens anunciava que ja era hora de dinar.

Després de dinar teníem una hora lliure per poder descansar, mentre el grup que estava de cuina retirava els plats i netejava el menjador, els altres dormien, jugaven, cantaven, més tard, preparàvem el que havíem de fer el vespre en el foc de campament, i després partíem cap a la platja, allà nedàvem, jugàvem amb les pilotes i els més petits feien castells d'arena.

Arribava l'hora de partir i entre que els arreplagàvem a tots i acabàvem de vestir els més petits passava una hora, partíem un altre cop per amunt cap a la casa, arribàvem i ja començàvem a sentir la remor de l'aigua que queia per les dutxes, quan ja estàvem tots dutxats i esperant sentir el picarol ens entreteníem jugant i corrent pel pati. Després sonava el picarol i un altre cop cap al menjador, taula posada i tot a punt per a sopar. Després de sopar mentre el grup de cuina netejava el menjador, els altres preparàvem el foc de campament. Cada grup solia preparar qualche cosa, a més dels jocs, cançons i danses que en Toni Sánchez, el seminarista, ens ensenyava.

Arribava l'hora del foc de campament, hi havia de tot, des del programa "Lo que necesitas és

amor" fins a les darreres notícies, representacions, cançons, acudits, etc. aquí ja n'hi havia que acabaven les piles, sobretot els més petits de tots, tot el temps veien monitors fent viatges d'al·lots adormits.

Després arribava la pitjor hora pels monitors, l'hora de dormir, sobretot els primers dies, quan apagàvem el llum només sentien els monitors per amunt i per avall del passadís, fent-los callar, fins ja ben passades les dues, les tres i quasi les quatre, però això ja se sap, el primer dia és el pitjor.

I això és el que feiem normalment cada dia, a més del dimecres que vàrem anar a visitar la base de les avionetes de Sefobasa que estan per allà prop. En principi hi havíem d'anar després d'haver dinat, però va coincidir que hi va haver foc a la Victòria i vàrem haver d'esperar. Quan ens avisaren que ja hi podíem anar, començàrem a fer viatges amb els cotxes, en Jaume Grau, na Maria Coloma, na Xisca, na Magdalena i un cotxe de Sefobasa que ens va venir a cercar, ja que els cotxes que teníem nosaltres eren insuficients. Quan arribàrem allà, després d'haver anat per la carretera general cap a Son Serra de Marina, entrar dins una finca, pegant bots i alçant una polsada (pareixia que anàvem de safari), passar un parell de barreres, hi havia els pilots i els mecànics que ens esperaven i després de deixar-nos veure els avions ben d'aprop, fins i tot qualcú s'hi va asseure dintre i explicar-nos un poc el funcionament i com ho feien per a carregar l'aigua, un

dels pilots va pujar damunt s'avioneta i la va posar en marxa, ens feren retirar a tots cap a la vorera, va anar a s'altre cap de la pista d'aterratge i després d'agafar força, ja va esser a l'aire, tots quedàrem amb la boca oberta mentre vèiem les piruletes que ens feia i més de tan aprop, després tots mirant per amunt amb la cara d'espant veim que s'acosta davallant en picat i tots nosaltres, que ho seguíem amb els ulls ben oberts i sense perdre punt, de sobte amolla s'aigua ben davant de nosaltres i torna pujar, tots quedàrem espantats, al mateix temps que emocionats fent mambelletes.

Quan el pilot va baixar de l'avioneta tot varen ser crits i mambelletes, felicitant-lo, bé... menys en Miquel que no li va fer molta de gràcia veure aquell avió tan gros i tan d'aprop.

Després de fer-nos un parell de fotos amb els pilots i les avionetes, ens acomiadàrem d'ells donant-los les gràcies per la seva amabilitat i simpatia cap a nosaltres, i tornàrem cap al campament.

Realment fou una experiència molt positiva i molt interessant per a tots, i sobretot per als nins, començar-los a concienciar amb aquest problema tan greu com és el foc.

Un altre dia també ens anàrem d'excursió tot el dia a la platja. Una platja molt aprop de Son Serra de Marina, que quasi bé va ser tota per a nosaltres.

El dissabte, com a darrer vespre que passàrem junts allà, férem una festa. Després d'haver sopat en Toni Sánchez i un parell de monitors prepararen una pregària i després començarem la festa, celebràrem els anys de na Margalida i després obrírem la discoteca, barra lliure i tota classe de xupitos, pomades, etc.. per a tothom. Ens anàrem a dormir ben "tous" després d'haver ballat i fet es loco, i sobretot ben abeurats.

El diumenge ens aixecàrem igual com cada dia, ja que les cuineres sempre duen el mateix ritme, i després d'haver berenat començarem a fer les maletes i netejar totes les habitacions. Començaren a arribar els pares i després d'haver fet una volta per totes les instal·lacions, anàrem tots a la platja, pares, mares, nins i monitors. Després dinàrem, els nins i monitors com cada dia ens ho prepararen ses cuineres i menjàrem dins el menjador mentre que els pares ho feren davall la porxada que hi ha en el pati. Després d'haver dinat férem un poc de festa, jocs amb els pares, hi havia de tot, pares i mares que volien lligar amb les monitores i monitors, quedant ben esculats, mòmies que només sabien dir si o no, ràdios que informaven de totes les notícies més destacades, sobretot del temps, etc.

I després de passar una bona estona rient va arribar l'hora d'acomiarar-nos, férem una rotlo ben gros i cantàrem l'hora dels adéus, acomiadant-nos de D. Mateu (propietari de les instal·lacions) i donant-li les gràcies per tot, partírem tots cap a Mancor, deixant darrera set dies meravellosos on des del més petit fins al més gran disfrutàrem.

I res més, tan sols ens queda dir-vos que ja estam a punt de començar un nou curs, un nou curs ple de sorpreses, un nou curs amb més ganes que mai de fer feina junts, ensenyant els nins a entretenir-se al mateix temps que educant-se en el seu temps lliure. Començarem el dia 21 d'octubre, i per poder venir, vos heu de matricular el dia 14 (ÚNIC DIA).

Esperant que veure'ns tots els que ja veníeu i animant-vos als qui no heu vengut mai que ho faceu, segur que vos agradarà i vos ho passareu SUPERGUAY, ens acomiadam tots vosaltres.

El grup de monitors.

ARA HA FET VINT ANYS...

Durant el tercer trimestre de 1975 fou notícia a Mancor:

Que el dia 2 d'agost es possessionà de la parròquia el rector Mn. Bartomeu Ramis. Substituïa a Mn. Bartomeu Català.

Que el C.D. MONTAURA participaria amb dos equips a les competicions de la propera temporada. Un de III Regional i un altre, encara en formació, d'Alevins.

Que sols hi hagué un mort, Joan Martorell Reynés, des Clos d'en Gall, el dia 31 de juliol. Tenia 75 anys d'edat.

Que els naixements foren el de Bernat Gual Mora el 29 de juliol, el de Joana Mª Vallori Pol el 30 de juliol i el de Bartomeu Morro Rotger el 12 de setembre.

I un sol matrimoni, el de Francesc Solivellas Martorell i Margalida Prats Grau que es casaren el 29 de setembre.

(de diferents fonts)

SES GLOSES D'EN TOMEU SINEVER

SETZE ANYS DE GESTIÓ MUNICIPAL

Sa façana de l'Església
arreglada el noranta-u
pots estar per ben segur
que li dóna fisonomia.

Se va arreglar es pou comú
era l'any vuitanta-vuit
allò era un racó buit
emperò mira-t'ho tu

Ses tribunes des futbol
fetes del noranta-u
parlant entre tu i jo
seure-s'hi dóna consol.

S'asfaltada de carrers
una monada ha quedat
pots córrer ben escapat
no travelen es demés.

Sa reforma des cementeri
i també sa restauració
tot lo fet té es seu valor
tot està amb bon criteri.

També el mos han ampliat
ara ha quedat com dos
un mort s'hi queda gojós
n'és quedat més despejat.

Xarxa d'aigües pluvials
que espenyaren es carrers
tot lo fet costa doblers
s'hi han fet molts de jornals.

Vestuari i vallació
compost terreny de joc
tot s'ha arreglat poc poc
tot això ha costat suor.

Es posà a punt es terreno
no ho ha fet cap directiu
es batle tots apladiu
que s'amolla sense freno.

Cobrí es torrent de Biniarroí
fins passat sa carretera
sense buidar sa cartera
a molts no passa pes coll.

Sa façana des local
des nostre antic Teleclub
demostra haver-ne sabut
s'ha fet una obra que val.

Es noms des carrers d'abans
que es fet dels anys setanta
jo tenc un paper que canta
ara en ses meves mans.

Carrer Salvador Beltran Gralla
llavors es carrer d'Orient
jo quedaré ben content
si avui no perd sa batalla.

Pou per aigua ha fet Mancor
a dins es terme de Selva
ara Mancor podrà beure
i rentar-se sense por.

Es va fer el noranta-u
es depòsit regulador
fins aquí ara sobra aigua
qui n'ha mester s'en pot dur.

Se dugué s'aigua d'es Prat
va ser el vuitanta-tres
de dolent no'n té res
va ser un punt acertat.

S'escoleta pels infants
i piscina municipal
tot això s'és fet normal
treballs se n'han fet bastants.

Pista des Poliesportiu
que es féu el vuitanta-u
lo que explic estic segur
que tengut un bon motiu.

Sa piscina pes infants
feta en el noranta-cinc
tot això s'està lluint
n'hi ha pes petits i grans.

Té es Casal de Cultura
saló per tercera edat
s'esplai un local acabat
tot queda una hermosura.

També té depuradora
per aigües residuals
tot està bé per igual
tot es poble que l'adora.

LA PÀGINA ECOLÒGICA.

Posa-ho en pràctica: l'estalvi d'aigua

No fa falta que vos diguem que l'aigua és un bé escàs a les nostres illes. Això té l'aggravant de que cada estiu rebem un gran nombre de turistes. Però amb un poc de bona voluntat i esforç podem arribar a una bona administració de l'aigua.

A partir d'estudis realitzats sobre el consum d'aigua, us podem dir que cada europeu, com a mitjana, consumeix 200 litres diaris. D'aquesta quantitat tres quartes parts s'utilitzen en el bany. Pensam que podríem contribuir a l'estalvi seguint els següents consells:

- No deixant l'aixeta oberta mentre ens rentam les mans, les dents o vos afeitem.
- Pren una dutxa enlloc d'un bany. Tancar l'aixeta mentre ens ensabonam.
- Cada vegada que obrim la cisterneta del WC empram de 5 a 10 litres, evita estirar-la innecessàriament. El que pots fer és regular l'entrada d'aigua i vigilar que no es perdi. A més, pots col·locar botelles plenes d'arena dins la cisterneta per regular el volum d'aigua.
- Procurar arreglar les aixetes que gotegin ja que una gota per segon són 30 litres diaris.
- Utilitzar la rentadora i el rentaplats únicament quan estiguin ben plens.
- L'aigua que hakis emprat per netejar fruites, verdures... la pots aprofitar per regar els cossols.
- En el jardí, procura sembrar plantes que necessitin poca aigua.
- No facis el cotxe net més d'una vegada al mes.

Tot això ens beneficia a nosaltres mateixos, ja que, així garantim que podem tenir aigua tot l'any. A més, a menor consum d'aigua, menor necessitat de tenir depuradores, ja que aquestes segueixen essent útils però també perilloses donat que els fangs residuals estan contaminats i moltes vegades no es sap què fer amb ells.

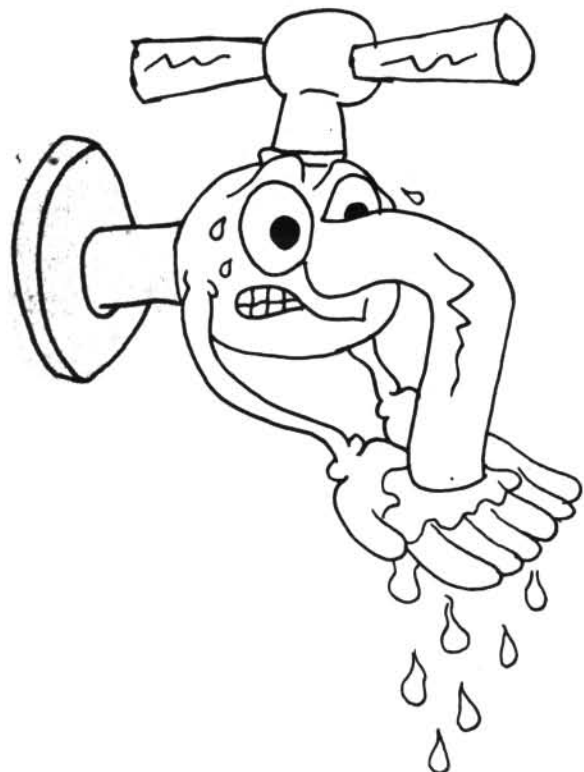
És notícia: Mururoa

Han passat 50 anys des de l'explosió atòmica d'Hiroshima i Nagasaki. No fa falta que us recordem les terribles conseqüències que va tenir, no només immediates sinó també a llarg termini: malalties cancerígenes, avortaments múltiples, malformacions i deficiències mentals en els nats.

Pareix ésser que alguns mandataris europeus no ho recorden massa bé, ja que insisteixen en seguir fent proves nuclears, com és el cas de la base francesa de Mururoa en el Pacífic, sense haver demostrat que proves d'aquest tipus siguin inofensives per la població.

Ja s'ha fet el primer assaig nuclear i segurament no serà al darrer. Resulta penós veure que això es fa a contracorrent del que pensam la gran majoria de ciutadans, el 76% d'europeus estan en contra, però certes persones que estan al poder creuen que un país amb pretensions de tenir prestigi internacional no pot prescindir de l'arma nuclear.

Margalida i Antònia

**A LA BIBLIOTECA TAMBÉ ÉS
IMPORTANT LA HIGIENE**

GUARDA SILENCI

**FES UN BON US DEL MATERIAL DE LA
BIBLIOTECA: LLIBRES, TAULES, ETC...**

**NO ENTRIS A LA BIBLIOTECA
CAP TIPUS DE MENJAR**

**COL-LOCA ELS
LLIBRES SEGUINT
LES INDICACIONS DEL
PERSONAL DE LA BIBLIOTECA**

NO FUMIS A LA BIBLIOTECA

**TORNAU ELS LLIBRES EN
PRÉSTEC A LA DATA INDICADA**

© JAUME GARCIA • D.L. PM-478-1995

**Centre Coordinador
de Biblioteques**

**Consell Insular
de Mallorca**

Internet

Internet és un element fonamental de la revolució tecnològica dels anys 90, pel que fa a les comunicacions.

Internet permet, gràcies a la tecnologia digital, que un ciutadà pugui des de l'ordinador de casa seva, connectar-se amb un altre ciutadà o una institució situat a l'extrem oposat del planeta, i intercanviar-hi dades, imatge i so.

Internet és en l'actualitat la principal xarxa informàtica, d'abast mundial. El nombre d'usuaris s'estima en uns 50 milions, i no cessa d'incrementar-se dia a dia.

Encetam aquest directori per donar a conèixer un poc els serveis que podeu trobar a aquesta gran xarxa mundial.

XARXA "INTERNET"		
NOM	WEB, E-Mail, ...	SERVEIS
AGATHA RUIZ DE LA PRADA	http://www.ran.es/agatha	Venta de Vestits.
AIRFARE BROKERS	sales@afb.its.net	Venta de Billets d'avió, viatges...
AJUNTAMENT DE CALVIÀ	www.bitel.es/calvia.mallorca	Informació municipal, oferta turística.
AVUI	http://192.146.172.6	Notícies diari.
AVUI	URL = http://avui.datalab.es	Notícies diari.
BITEL- Balears Innovació Telemàtica, S.A.	www.bitel.es consulta@bitel.es	Tarifes i connexió a Internet.
CENTRE BALEARS EUROPA	euroven@ps.uib.es	Informació incorporació al correu electrònic. Govern Balear Cons. Economia i Hisenda.
CENTRE DE COMPUTACIÓ I COMUNICACIÓ DE CATALUNYA	reales@montsant.cesca.es	Fundació Catalana per a la Recerca.
BLOC JAIME I	http://www.partal.com/novetats/correllengua.html	Adhesions al Correllengua.
CANADIAN SPACE GUIDE	http://www.conveyor.com/space.html	Programa espacial canadenc.
EL TEMPS AMBIENTAL	erfolch@servicom.es	Estudi Ramon Folch (Director Científic).
ENCICLOPÈDIA BRITÀNICA	HTTP://www.eb.com	La Enciclopèdia Britànica,...
EOC- Earth Observation Center	http://hdsn.eoc.nasda.go.jp	NASDA (Agència Espacial del Japó) Satel.lit ADEOS, estudi del canvi climàtic
ESRIN - European Space Research Institute	http://www.esrin.esa.it/htdocs/esrin/esrin.html	ESA- Agència Espacial Europea Base de Dades de Microgravetat
GENERALITAT DE CATALUNYA	http://www.gencat.es	170 Megues d'informació de Catalunya.
IBM	http://www.raleigh.ibm.com/netadad.html	Instalar xarxa comunicacions.
ISOC - INTERNET SOCIETY	http://info.isoc.org/home.html	ONG per la coordinació i cooperació global per l'Internet i les seves aplicacions..
LA VANGUARDIA	http://vangu.esa.es/	Notícies diari.
MEDI AMBIENT, Índex	http://www.ntt.edu/env_links.html	Índex alfabètic de punts d'informació verda dins Internet i de matèries ambientals.
METEOROLOGIA	http://rs560.cl.msu.edu/weather/atlanticvis.jpg	Imatges Planetàries via satèl·lit.
MONTAURA	montaura@lliure.es !	Revista de Mancor de la Vall.
MORSE MC-FADDEN (Empresa Relacions Públiques)	http://morsepr.com/	Informació de la nova vivenda d'En Bill Gates...!
MUY INTERESANTE	100441.2520@Compuserve.com	Notícies revista
NASA - National Aeronautics and Space Administration	http://www.nasa.gov	Espai i astronàutica
NATURE	http://www.nature.com	Àtles genètic,... Revista "Nature".
NEGOCIS ON LINE	http://negocios.ms.www.com/	Informació econòmica i comercial, (diari Negocios, ràdio Intereconomia, revista "Dinero".
OFF CAMPUS	infonet@offcampus.es	Bases de Dades universitàries, Treballs, Beques, Museus, Biblioteques, E-Mail, Museus, R + D,... (El Campus del mon),...Tel.902 320032
PIZZA HUT	http://www.PizzaHut.com/comments.html	Pizzes de la empresa Pizza Hut.
REALES, LLUÍS (Periodista)	luis.reales@servicom.es	Periodista, responsable de Ciència a La Vanguardia i d'El Temps (Ecologia i Ciència).
SIAB, Servei d'Informació d'Ajuts i Beques	siab@fcr.es	Fundació Catalana per a la Recerca, (Servei Informació d'Ajuts, Beques, Premis, cursos de Postgrau i Masters).
TELEVISIÓ DE CATALUNYA	http://www.servicon.es/tv3	TV3, música catalana "Sputnik",...
THE INSTITUTE IEEE	http://www.ieee.org/ti.html	Revista mensual de la IEEE
THE WHITE HOUSE	TheHouse@753000.3115@CompuServe.com	Duen que arreglen el mon.
UNIVERSITAT DE VIRGINIA	http://ecosys.drdr.virginia.edu/environment.html	Medi ambient, energia, arquitectura, bioclimàtica.
UNIVERSITAT DE WATERLOO (Ontario)	http://bordeaux.uwaterloo.ca/enviro.html	Medi Ambient.
UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI (Tarragona)	adfcats@fil.urv.es	Dep. Filologia Catalana.

ESGLÉSIA

Aviat farà tres mesos, quan encara el paperí vestia de festa els nostres carrers i el ressò de la música i dels darrers coets en honor de Sant Joan Baptista es conservava fresc a la memòria de tots els mancorins, al nostre poble va arribar una notícia important: a partir del nou curs la nostra Parròquia comptaria amb un equip de rectors solidaris.

Aquest grup de capellans, format per l'actual rector Mn. Bartomeu Fons, pel Vicari Episcopal de la nostra zona Mn. Bartomeu Suau i per Joan Carles Cànoves que serà ordenat prevere d'aquí pocs mesos, s'encarregaran de forma conjunta, de l'atenció pastoral de les parròquies veïnes de Mancor de la Vall, Biniamar, Selva i Moscarí.

Aquesta iniciativa de coordinació i cooperació en les tasques parroquials pretén un doble objectiu:

1. Viure un clima d'amistat i comunicació entre els mateixos preveres que afavoreixi l'atenció de les parròquies, especialment en uns moments en què la manca de vocacions sacerdotals fa cada dia més difícil mantenir una presència del capellà a cada poble com la tenguda fins ara.

2. Anar donant passes cap a una nova manera d'atendre la parròquia, que sense perdre la pròpia autonomia i peculiaritat, no es reclogui sobre si mateixa, sinó, ben al contrari, es mantengui oberta i relacionada amb les parròquies veïnes amb les què comparteix una mateixa fe i una mateixa identitat cultural.

Sens dubte, aquest nou camí que es comença amb il·lusió i esperança exigirà més que mai, de part de tots, començant pels preveres, un esforç de col·laboració per fer avançar amb l'impuls de l'Esperit la nostra

Parròquia en la construcció del Regne de Déu.

Ànim i coratge a tots per la nova tasca que començam.

Mancor de la Vall, 8 d'octubre de 1995.

**Si a ca teva en sobren,
en el tercer món en falten**

CAMPANYA DE RECOLLIDA DE MEDICINES

Porta a la teva farmàcia tots els medicaments que no hagis d'emprar.

Si estan caducats seran inactivats respectant el medi ambient.*

Si són vàlids les enviarem a salvar vides al tercer món.

AMB LA
PARTICIPACIÓ DE

COL·LEGI OFICIAL
DE FARMACÈUTICS
DE BALEARS

Apotecaris
Solidaris

IF COL·LABORA

Cooperativa
d'Apotecaris s.c.l.

AMB EL
SUPPORT DE

Consell Insular
de Mallorca

SES GLOSES D'EN TOMEU SINEVER

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LA 3ª EDAT
MANCOR DE LA VALL

=====

El president Jaume Arrom
d'amics de tercera edat
que va esser rellevat
i n'Arnau va esser es segon.

Ara n'Arnau s'ha cansat
i a posta va dimitir
però s'ha sabut lluir
i per en Pocoví es rellevat.

Ara n'Arnau Sastre Mora
és President honorífic
un home molt decidit
el tenc per bona persona.

En Serena i en Bernardo
són es segons Presidents
ajuden en tots moments
que saben deixar es mando.

En Grau és es secretari
mos ho posa tot en net
no s'estorja cap secret
i no mos cobra cap salari.

Tots es de sa directiva
ajuden a s'altra gent
hi tothom va content
en fan sense prendre mida.

Dia vint-i-sis d'agost
sa va fer un bon sopar
crec que a tothom va agradar
ben abastament per a tots.

Pollastre amb guarnició
ensaïmada i gelat
es xampany no es faltat
café i licors i des bo.

Darrera una gran verbena
amb so Duo Nilas
des més prim a n'es més gros
ballant les fugia sa pena.

Ara soci me vaig fer
d'amics de sa tercera edat
a fer això m'he proposat
i fins aquí fer-ho em va bé.

Escoltau es qui vos parla
que això em fa content
saludant s'Ajuntament
es concejals i es Batle.

Si en deix cap d'agraviat
no ho heu de prendre a mal
jo no les fas a jornal
amb gràcies estic pagat.

EL FUTBOL

Flashes

Presentació:

El passat 24 d'agost, aquestes plantilles feren la presentació oficial de cara a una temporada tan especial com aquesta, ja que, com tots sabeu, el Montaura celebra el 50è Aniversari. Molts d'anys.

5 Equips: Per segona temporada consecutiva, el C.E. Montaura comptarà amb 5 equips distribuïts dins les següents categories: Amateurs 1ª Regional, Juvenils 3ª Regional, Cadets 2ª Regional, Infants 2° Regional i Alevins CIM.

Escut:

Aquesta temporada el Montaura ha recuperat el seu escut de sempre, però tenint en compte la normalització lingüística. Es a dir, Club Esportiu Montaura.

Fitxatges:

En una campanya tan especial, el primer equip ha incorporat una sèrie de jugadors importants com Rafel Reinés (Campanet), González i Nicolau (Constància) i Capó (Consell).

Mancorins:

A part d'aquests reforços, l'entrenador Alzamora ha apostat per jugadors del poble com Joan Moranta (Constància) i els reincorporats Vicenç Canals i Ramón Arrom (aquest després de passar per la vicaria). Així la plantilla del Montaura ja compta amb deu jugadors mancorins, el que ha alegrat a l'aficionat local.

Bons Jugadors:

En resum, la plantilla la completa un grup de bons jugadors com Ferrer, Txema, Truyols, Escarrer, Planas, Pericás, Morro, Mora, Mateu, Sola, Estrany, Serra, Amengual i Alba. Segur que tots ells ens donaran moltes alegries aquesta temporada.

Juvenil Tercera Regional

Amb una nombrosa plantilla, l'equip juvenil del Montaura afronta una nova temporada futbolística. El tàndem de tècnics Joan Martorell i Jaume Maura és tota una garantia de què en aquest equip no li mancarà il·lusió, preparació i ambició, i si tot això és tradueix en bons resultats, millor que millor.

De moment el primer partit de lliga jugat a Mancor davant el Campanet es va guanyar després d'anar perdent per 0-2. La remuntada ens demostra que aquest equip se sap sacrificar, i això ens fa albergar moltes esperances de cara al futur, però sense aixecar els peus de terra, ja que la lliga és llarga i pot passar de tot.

L'equip, de moment, encapçala la classificació amb 3 punts, igualat amb el Sallista At., el Llubí, Sóller i Margaritense.

Bon entrenador:

Per segon any consecutiu en Tomeu Alzamora està dirigint l'equip amb molta serietat i molta il·lusió. Els jugadors, directiva i aficionats estan satisfets amb la qualitat esportiva i humana d'aquest jove entrenador.

Recuperació:

Ens alegrem per ell. En Miquel Àngel Alba ha tornat a jugar, després de la greu lesió de lligaments soferta l'any passat. Darrera han quedat els sofriments, ara toca gaudir del futbol. Ànims, Miquelet.

Tècnics:

Es sens dubte una tasca difícil i poc agraïda, per això hem de fer una menció especial als tècnics; ells són:

Tomeu Alzamora (amateur), Joan Martorell i Jaume Maura (Juvenils), Pedro Llabrés (Cadets), Miquel Moyá (infantils) i Joan Moranta (Alevins).

Dol:

El Montaura començà la temporada amb una trista notícia: el passat dia 29 d'agost ens va deixar l'ex-jugador i posteriorment president del Montaura Joan Martorell Mayol de Ca'n Prim. Descansi en Pau.

PLANTILLA

1. Jaume Mora	13. Antoni Far
2. Joan C. Torres	14. Pep Pizà
3. Joan Coll Latorre	15. Albert Garzón
4. Gabriel Alorda	16. Juan J. Gallardo
5. Rafel Solano	17. Antoni Maura
6. Joan Morana	18. Miquel Janer
7. Juan Carlos Perez	19. Tomás Fontanet
8. Pedro Rotger	20. Rafel Solivellas
9. José M ^a Fernández	21. Joan Bisellach
10. Miquel Abrines	22. David Garcia
11. Tomeu Martínez	23. Miquel Rujula
12. Joan Martorell	24. Ferran Garcia
	25. Bernat Gual

GOLETJADORS

1. Miquel Janer 4 gols

RESULTATS

Montaura 5 - Campanet 3

C.E. MONTAURA AMATEURS: VICTÒRIES A CASA, DERROTES A FORA

RESULTATS PRETEMPORADA

Xilvar	0	Montaura	3
Binissalem	6	Montaura	1
Alcúdia	0	Montaura	0
Montaura	8	Campanet	0

LLIGA 1ª REGIONAL

Montaura	3	Ses Salines	2
Rotlet Molinar	2	Montaura	1
Montaura	3	Porto Cristo	0
Sta. Eugènia	1	Montaura	0

GOLEJADORS

1. Vicenç Canals	3 gols
2. Miquel A. Serra	2 gols
3. Ramón Arrom	1 gol
4. Joan Moranta	1 gol

CLASSIFICACIÓ

1. V. de Lluch	10 punts
2. Algaida	9 "
3. Vilafranca	9 "
4. P. de Sóller	9 "
5. R. Molinar	9 "
6. Llosetense	8 "
7. Colònia	8 "
8. MONTAURA	6 "
9. La Victòria	6 "
10. S'Horta	5 "
11. Sta. Eugènia	5 "
13. Murense	3 "
17. Ses Salines	1 "
18. Ca's Concos	0 "

CRÒNICA

Després d'una pre-temporada, més o manco, bona, on destaca el triomf a domicili 0-3 davant el Xilvar de preferent, el Montaura començà la lliga enfrontant-se a l'històric Ses Salines. Un equip, aquest, molt lluitador que li va posar les coses difícils al nostre nerviós equip. Així i tot, els tres punts es quedaren a Mancor, gràcies als gols dels mancorins Arrom, Moranta i Canals.

A la baixa de Pericàs (operat d'apendicitis abans de començar la lliga) al Montaura se li afegiren dos lesionats més pel segon partit de lliga: Pep Mateu i Txema Muñoz (ambdós amb esquinces de turmell). Dins el camp del Rotlet Molinar, el Montaura va demostrar bones maneres i va disposar de les millors ocasions, però l'equip local va ser més pràctic. De poc va servir el gol d'en Vicenç Canals.

Aqueix mateix jugador aconseguí el primer gol del Montaura al minut 4 en el partit contra el Porto Cristo jugat a Mancor. Semblava que el partit s'encarril·laria però el conjunt mancorí, amb forts marcatges i una mica de duresa, ho va impedir. A la segona part, l'equip de n'Alzamora es va imposar amb 2 gols d'en Miquel Serra.

A Santa Eugènia, el Montaura va acudir amb una altra baixa, la del porter Ferrer. Encara que el nostre equip va demostrar ser superior, amb una excel·lent 1ª part, un innecessari i absurd penal donà la victòria al Santa Eugènia. Hem de destacar, també, la gran actuació del porter local.

Vicenç Moranta

PER LLEPAR-SE ELS DITS

CUINA DE TARDOR

A la tardor, amb la temperatura un tant més baixa, es quan ens agraden uns plats una mica més "densos" que els estiuencs; la caça, el porquim, els bolets, i els fruits secs són els principals elements de la cuina tardoral.

Els plats que en poden sortir de combinar aquests productes, són saborosos, aromàtics i que, com deim per aquestes contrades, fan paret.

La verdura d'aquest temps convida a ver viandes que junt amb els productes esmenats ens donen un resultat molt mengívol. Aquí hi podem posar la gran varietat de sopes i sobretot les dites "sopes de matances", on la carn de porc combina molt bé amb les bledes, els espinacs, la col, els porros, les cebes tendres.... a més dels esclatasangs i picornells. Crec que coincidim plenament en què, tant sols llegint aquestes ratxes la boca se'ns fa aigua.

Els fruits secs com són: figues, pances, ametlles, nous, castanyes i pinyons seran en aquests temps unes postres plenes de sabor i, perquè no dir-ho, també plenes de calories.

Les receptes que us presentam creim que són adients per aquests dies i per això les indicam, tot desitjant que vos agradin.

CREMA DE BOLETS

Ingredients:

- 400 gr. bolets variats
- 1 ceba
- 2 porros
- 1 gra d'all
- 1 cullerada de mantega

- 1 cullerada de farina
- 6 dl. brou
- 1 tassellet de llet
- ½ fulla de llorer
- sal i pebre

Elaboració:

Dins d'una greixonera amb la mantega hi ofegam els bolets, la ceba, els porros i l'all, tot net i tallat a trossos petits; hi afegim el llorer i la farina i mesclam bé tots els ingredients.

A continuació s'hi afegeix la llet i el brou i ho assaonam amb la sal i el pebre.

Es deixa coure lentament, tenint cura de remenar-ho, fins que hagin passat uns trenta minuts; després retirem el llorer i triturem, amb la batedora, la resta d'ingredients.

Ho colam i ja es pot servir ben calent.

* Es pot acompanyar amb crostons, ben petits, de pa frit.

"QUICHE LORAINE" D'ESCLATASANGS

Ingredients per a 6 persones:

- 350 gr. pasta de fulls
- 3 ous
- ¼ l. llet
- 100 gr. bacó fumat
- 200 gr. d'esclatasangs
- 100 gr. formatge
- 50 gr. formatge rallat
- sal, pebre i nou moscada
- mantega i farina per untar el motlo

Elaboració:

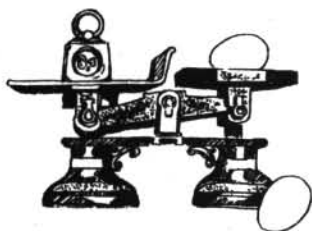
Amb ajuda d'un aprimador s'estén la

pasta de fulls fins a deixar-la d'una gruixa d'uns 3 mil·límetres; després s'unta el motlo de mantega i s'empolsa de farina i es folra amb la pasta de fulls, procurant que surti un centímetre dels costats i que clourem fent "pessics de cocarroi"; amb una forqueta punxarem ben bé el fons del pastís.

Es tallen a daus petits el formatge, el bacó i els esclatasangs i es posen damunt de la pasta; amb els ous batuts i la llet es fa una crema (en fred) que s'assaona amb el pebre i la nou moscada.

Aquesta crema, l'abocarem dins del motlo, damunt dels altres ingredients i l'empolsarem amb el formatge rallat; s'ha de tenir al forn a 200° una mitja hora.

PLUM CAKE

Ingredients: 8-10 persones

- 150 gr. fruita confitada
- 100 gr. panses de Corint
- ½ copeta de rom
- 1 sobre de llevadura pols
- 2 pessics de sal
- 250 gr. sucre en pols
- 3 ous
- 300 gr. farina de força
- 200 gr. mantega (empomada)
- ralladura de ½ llimona

Elaboració:

La fruita es talla a daus petits i, juntament amb les panses, es posa a macerar amb el rom.

En un ribell s'hi posa la mantega empomada, el sucre, els ous i el rom i es mescla tot molt bé; després s'hi afegeix la farina, la llevadura, la sal i la ralladura de llimona i en darrer lloc s'hi posa la fruita i les panses, tot ben escorregut i una mica enfarinolat, per tal que la fruita quedi ben repartida.

Aquesta pasta s'aboca en un motlo de puding ben untat amb mantega i enfarinolat.

Es cou a forn moderat (uns 160°C).

Aquest pastís d'origen anglès, és més bo al cap d'uns dies, que acabat de coure.

Pere Massutí i Esperança Ramis

EL BON ALIMENT FA TORNAR JOVE LA GENT.

Acció

PER L'ESCOLA I PER LA LLENGUA
PER L'AUTOGOVERN

Imatges d'ahir

AL CAMÍ DELS MISTERIS, LLUC. (1931).

Anar a Lluç és una cosa que, amb més o menys freqüència, quasi tots els mallorquins solem practicar. Això sí, no tots pels mateixos motius, ja que uns hi van per complir alguna promesa, per devoció mariana, per fer una sortida a la muntanya, o simplement per diversió. És clar que una cosa no exclou les altres, perquè si un hi va per devoció també es pot divertir de la millor manera que pugui.

Aquí tenim aquest grup de mancorins que a l'any 1931 es feren aquesta fotografia a un dels llocs que no deixen de visitar els peregrins, el camí dels misteris. Ells són, d'esquerra a dreta Miquel Vallori "Mameta", Felip Vallori "Sereneta", Jaume Vicens "Caretà", que té al seu damunt Ramon Nicolau "Costa", segueix el llucmajorer, Bernat Mas, que llavors vivia a Biniatzen, i Francesc Mateu "Músic".

En Biel de Son Nadal